

[Ministeren for skatter og afgifter]

givet, at den afgift, som sådanne ordninger skal belægges med, skal stå i et rimeligt forhold til den løbende beskatning, og det mener vi vi har opnået med det forslag, vi her har fremsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 14 stemte for, 151 imod.

Underændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 73 stemte for, 97 imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 67 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 5-7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 20 stemte for, 152 imod.

Ændringsforslag nr. 11 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 4.

Ændringsforslag nr. 12, ændringsforslag nr. 8 og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13
forkastedes, idet 67 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 14
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15
forkastedes, idet 67 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 67 stemte for, 105 imod.

§ 2 med den foretagne ændring vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

*Forslag til lov om ændring af selskabsskatte-
loven. (Ændring af beskatningsprocenter).*

(Lovforslag nr. L 53. Fremsat 4/12 79,
Første behandling 7/12 79. Betænkning
17/12 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Ellemann-Jensen (V):**

Under behandlingen i udvalget af dette lovforslag har vi prøvet at få at vide hos ministeren, hvordan han egentlig mener at en sådan forhøjelse af selskabsskatten lige nu vil påvirke erhvervenes konkurrenceevne og investeringslyst. Vi har fået en hel masse henvisninger til, at dette jo som så meget andet er et led i en helhed, og der var jo den dér vældige lønafdæmpning osv. Nu er lønafdæmpningen stort set fjernet, og derfor vil jeg spørge ministeren: mener ministeren stadig væk, at man stille og roligt kan gennemføre en sådan forhøjelse af aktieselskabsskatten uden at frygte negative virkninger på erhvervenes konkurrenceevne og investeringslyst?

Kjelgaard (KF):

Under førstebehandlingen påpegede jeg en række forhold i regeringens såkaldte helheds-løsning, der direkte vil skade dansk erhvervs-liv. Forhøjelsen af selskabsskatten vil svække virksomhedernes konsolidering, begrænse

[Kjelgaard]

mulighederne for nyinvesteringer og dermed begrænse etableringen af nye arbejdspladser.

Jeg har under udvalgsarbejdet ikke fået disse udsigter afkræftet, og jeg har heller ikke fået nogen anden opfattelse af udsigterne til, at kapital vil søge væk fra aktier, væk fra aktive investeringer og over i de passive i form af obligationer og pantebreve. Efter udvalgsarbejdet står det f. eks. ganske klart, at udbytte af aktier, hvis forhøjelsen gennemføres, ved den højeste marginalprocent bliver beskattet med ca. 80 pct., og at den gennemsnitlige forrentning af aktier ligger på ca. 5 pct., hvorimod den tilsvarende rente af obligationer er ca. 15 pct., altså ca. 3 gange så høj. Gennemføres forslaget, vil skævhederne blive endnu større, for loven kan ikke undgå at forringe erhvervslivets konkurrenceevne og dermed beskæftigelsen og betalingsbalancen.

Den højere beskatning, som lovforslaget åbner mulighed for, vil øge den offentlige sektors vækst og begrænse erhvervsinvesteringerne. Det er det stik modsatte, vi har brug for, og derfor indstiller vi lovforslaget til forkastelse.

Erlendsson (FP):

Regeringen har to begrundelser for den lovpakke, som den kalder en helhedsløsning på den krisituation, som den med sin egen politik har bragt landet ud i. Den ene er, at den skal virke produktionsfremmende og den skal virke på den måde, at den øger beskæftigelsen, og den anden begrundelse er, at der skal være en ligelig byrdefordeling på alle her i samfundet.

Den første begrundelse holder ikke, hvad dette lovforslag angår. Man får ikke nogen øget investeringslyst, når man beskærer det udbytte, som investorerne kan have af at investere. Den anden begrundelse kan man sige – helt isoleret for dette lovforslag – opfyldes. Når investeringslysten nemlig fratages investorerne og der bliver mindre kapital til igangsættere og initiativtagere, så bliver der også færre arbejdspladser, og det vil sige, at mens gruppen af investorer kommer til at græde, gør gruppen af ansatte det også. Ud fra det synspunkt har man nået den balance, som man ikke når med hele lovpakken.

Dette lovforslag er en fin balance, som går ud på at nedsætte beskæftigelsen, nedsætte

produktionen og skade alle, både virksomhedsejere og ansatte.

Fremskridtspartiet kan ikke stemme for lovforslaget.

Aase Olesen (RV):

Udvalgsarbejdet om dette lovforslag har i høj grad drejet sig om dobbeltbeskatningsspørgsmålet, som vi rejste ved førstebehandlingen. Den erklæring, som ministeren har afgivet til udvalget, og som er optaget i betænkningen, indeholder et tilsagn om, at regeringen vil tage spørgsmålet op til overvejelse med henblik på at ændre reglerne fra 1. januar 1981. Ud fra den forudsætning, at det betyder, at der fra 1. januar 1981 vil ske en mere rimelig beskatning af aktive erhvervsinvesteringer, vil det radikale venstre støtte regeringens lovforslag, men jeg minder om, at vort mål stadig er en ensartet virksomhedsbeskatning, der er neutral i forhold til valg af driftsform.

For 1980 bliver der tale om en skærpelse af virksomhedsbeskatningen. Siden førstebehandlingen er der imidlertid sket så afgørende ændringer i regeringens helhedsplan, at vi i den nuværende situation ikke ser anden mulighed for at anvise et provenu på 400 mill. kr.

Der er ikke stillet ændringsforslag til lovforslaget. Jeg skal derfor blot bemærke, at vi ikke deler de synspunkter, som en række partier har ladet komme til udtryk i betænkningen, men jeg vil gerne slutte med at understrege, at vores tilslutning til lovforslaget alene er betinget af det løfte fra ministeren om en lempelse af dobbeltbeskatningen, som findes i betænkningens hovedtekst.

Bollmann (CD):

Jeg læser nok ikke ministerens bemærkninger i betænkningen på samme måde som fru Aase Olesen. Jeg synes godt, den meddelelse kunne have haft en noget mere konkret udformning, så man var sikker på, at dobbeltbeskatningen ville blive afskaffet. Hvis det var sket, ville vi da gerne have været med til at tale noget mere positivt om forslaget her. Som det ser ud nu, finder vi ikke anledning til flere straffeforanstaltninger over for erhvervslivet.

Vi vil stemme imod ved tredje behandling.

Waldorff (VS):

Hr. Ellemann-Jensen kritiserede lovforslaget om en skærpet aktieselskabsbeskatning med ordene, at nu var der jo ikke rigtig noget tilbage af lønindgrebet, og så blev det endnu mere åbenbart, at det var urimeligt med indgreb over for selskaberne. Jeg synes, der er grund til at slå fast – det kommer vi tilbage til i løbet af dagen – at der i allerhøjeste grad er noget tilbage af lønindgrebet. Det er faktisk det værste indgreb – og det mest asociale, fordi det netop rammer de lavest lønnede – som er set nogen sinde.

Nu kommer der altså efter mange, mange år en beskedne forhøjelse af selskabsbeskatningen. Efter at man har ført indkomspolitik og systematisk umuliggjort almindelige lønforhandlinger og lønkampe siden 1975, kommer dette beskedne indgreb – og så skal man se borgerskabet på den anden ende af den grund. Jeg synes, vi skal glæde os over, at for én gangs skyld er der andre end arbejderne, der får et drøn, og med glæde stemme for den højere selskabsbeskatning.

Jeg synes, vi skal give venstre så meget, at det er klart, der ikke er specielt megen logik i, at man ud fra den socialdemokratiske krisepolitik griber ind over for de private profitmuligheder, når man samtidig lader alle muligheder stå åbne for spekulation i ikke-produktiv kapital. Jeg synes, vi skal benytte lejligheden – ikke til det, hr. Ellemann-Jensen ønsker, nemlig at få bedre dage for selskaberne og for formuerne og alt det dér, men til at prøve at presse socialdemokratiet til at få stoppet den uhæmmede spekulation, som sker bl. a. i statsobligationer, i kapitalpensionsordninger og alle de andre ting, som vi så tit har snakket om.

Arne Bjerregaard (KrF):

Hvis regeringen havde gennemført en konsekvent indkomspolitik, et konsekvent lønstop, kunne der måske have været en vis rimelighed i en forhøjelse af selskabsbeskatningen. Nu har man i helhedspakken afsvækket løndelen ganske betydeligt, og derfor kan man spørge sig selv, om det er rimeligt med denne forhøjelse. I alt fald må man også som lønmodtager have lov til at sige, at det kan ikke nytte, man tror, at ved at lægge ekstra byrder på erhvervslivet bliver der mere til os andre. Det må være det omvendte:

vi må have et erhvervsliv, der fungerer godt, sådan at der bliver noget til os andre.

Jeg må gentage, at hvis regeringen virkelig havde gennemført en klar indkomspolitik, tror jeg, erhvervslivet kunne have båret disse byrder – og måske endda ville have gjort det med glæde. Man ville have fået bedre resultater i erhvervslivet, man ville have fået større optimisme til gavn for hele samfundet. Men når man svækker den ene side så meget, vil vi, om ikke stille os afvisende, så i al fald ikke på nuværende tidspunkt give tilslutning til denne forhøjelse af aktieselskabsbeskatningen.

Flygaard (DR):

Retsforbundet har ikke særlige bemærkninger her ved anden behandling og skal blot, som det også fremgår af betænkningen over forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, meddele, at vi indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret ved tredje behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg vil gerne takke for den tilslutning, der er givet fra forskellige partier.

Jeg vil gerne sige til hr. Ellemann-Jensen, at jeg frygter ikke den virkning på erhvervsinvesteringerne og på virkelysten, som hr. Ellemann-Jensen tilsyneladende frygter. Jeg har allerede ved førstebehandlingen tilkendegivet, at dette lovforslag må vurderes i en større og bredere sammenhæng. Det ved jeg godt hr. Ellemann-Jensen ikke rigtig er indstillet på, men det må man og bør man gøre.

Jeg glædede mig over, at hr. Ellemann-Jensen ikke denne gang argumenterede med, at selskabsbeskatningen i Danmark er meget hårdere end i alle andre lande. Det er jo under udvalgsarbejdet klart blevet dokumenteret, at uanset om man vurderer beskatningen af selskaber i relation til nationalproduktet eller i procent af de samlede skatter, så ligger Danmark i bunden af alle de lande, vi med rimelighed kan sammenligne os med. Selv om vi altså foretager denne efter min opfattelse beskedne forhøjelse, er der stadig væk tale om, at danske selskaber ikke er undergivet nogen særlig hård beskatning.

Fru Aase Olesen sagde, at det var under forudsætning af, at vi nåede frem til en mere rimelig beskatning af aktive erhvervsinveste-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ringer, at det radikale venstre giver sin tilslutning til dette forslag. Jeg har under drøftelserne med udvalget givet udtryk for, at jeg også mener, der er et behov for at se på selskabsbeskatningen, og jeg er parat til at tage hele denne problemstilling op med henblik på en lempelse med virkning fra 1. januar 1981.

Hr. Arne Bjerregaard brugte det argument, at nu har man altså afsvækket løndelen, og så burde man måske også svække denne del. Nu er alt jo relativt, men jeg tror, lønmodtagernes organisationer og repræsentanter fortsat mener, at det indgreb, der foretages i lønnen ved denne helhedsløsning, som regeringen nu ønsker at få tilslutning til, er et ganske kraftigt indgreb.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg kan absolut ikke være enig med ministeren i, at vi under udvalgsarbejdet skulle have fået dokumenteret, at Danmark ligger i bunden, hvad erhvervsbeskatningen angår. Vi har fået vældig mange forskellige tal, har belyst emnet ud fra talrige vinkler, men det er absolut ikke fastslået. Jeg må gentage, hvad jeg sagde ved første behandling, at hvad erhvervsbeskatningen angår, ligger Danmark absolut ikke i bunden. Kun ganske naive og overfladiske betragtninger af de tal, man kan trække frem, kan give anledning til sådan en konklusion.

Det nytter altså ikke noget, at ministeren bliver ved med at tale om, at det skal ses i en helhed, når det er uomtvisteligt, at denne helhed er svækket på de områder, der skulle have fremmet erhvervenes konkurrenceevne og investeringslyst.

Jeg må sige, at ministeren røber en rent ud sagt skræmmende mangel på forståelse for helt elementære økonomiske sammenhænge, når ministeren vil stå og afvise, at sådan en stigning i beskatningen af virksomhederne i sig selv ikke indebærer en afsvækkelse af konkurrenceevne og investeringslyst. Naturligvis vil det det, det nytter ikke at afvise det. Uanset om man havde lavet aldrig så skrapt et lønstop ved siden af, så ville dette stadig i sig selv indebære en forringelse af konkurrenceevnen.

Det var galt, da man lagde det frem i den første såkaldte helhedsløsningssammenhæng.

Det er endnu galere i den anden sammenhæng, vi ser nu.

Jeg er spændt på at høre, hvor tilfredse de radikale er med det meget valne tilsagn, der kom fra ministeren om, hvad man vil overveje at gøre på et eller andet tidspunkt omkring dobbeltbeskatningen. Ministeren er dog gået et skridt videre end det, der står i betænkningen, nu er det en lempelse, man taler om. Hidtil har det været en ændring, en mere rimelig beskatning. Ministerens opfattelse af, hvad der er rimeligt, har jeg ikke den helt store tillid til i denne sammenhæng, så jeg kunne da tænke mig at høre lidt mere konkret, hvad det er for en lempelse, ministeren kunne tænke sig at foretage omkring dobbeltbeskatningen. Må jeg minde ministeren om, at én ting fik vi i hvert fald slået fast under udvalgsarbejdet, nemlig at dobbeltbeskatningen efterhånden er ved at nå helt absurde højder i Danmark.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Nu skal jeg ikke anvende det tonefald, som hr. Ellemann-Jensen ofte anvender, når han er lidt svag i argumentationen, men jeg vil henvise hr. Ellemann-Jensen til bilag nr. 17 og bede hr. Ellemann-Jensen studere dette bilag noget nærmere. Det viser meget klart, at uanset om man vurderer og sammenligner selskabsbeskatningen her i landet med selskabsbeskatningen i Finland, Norge, Sverige, Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Vesttyskland, Irland og England på grundlag af nationalproduktet eller på grundlag af skatteprocenterne, så ligger Danmark helt i bund. Derfor vil jeg fortsat hævde, at det er klart dokumenteret, at vi fortsat ikke har nogen særlig høj selskabsbeskatning her i landet.

Nu siger hr. Ellemann-Jensen: ja men isoleret betragtet vil en forhøjelse af procenten trods alt bremse op på den ene eller anden måde. Det er naturligvis rigtigt, hr. Ellemann-Jensen, at isoleret betragtet kan man godt fremføre sådan nogle teoretiske synspunkter, men dette lovforslag skal altså vurderes i den bredere sammenhæng. Det er lige præcis det, hr. Ellemann-Jensen ikke ønsker at gøre, og det er derfor, han argumenterer, som han gør.

(Kort bemærkning)

Ellemann-Jensen (V):

Ministerens henvisning til bilag 17 viser endnu en gang, hvor farligt det er at sætte en jurist til at beskæftige sig med noget, der har med økonomi at gøre. Man har ikke korrigeret for de forskellige sammensætninger af bruttonationalproduktet i de lande, man uden videre sammenligner med, så de tal siger ingenting, hr. minister.

Arne Bjerregaard (KrF):

Må jeg først spørge ministeren, om den hensigtserklæring, som står i betænkningen, om ændring af dobbeltbeskatningen, betyder, at ministeren er villig til at tage et provenutab på dette område for at lempe dobbeltbeskatningen.

Ministeren henviser til bilag 17 som et svar på, om man har en større beskatning i Danmark end i de andre lande. Man fremlægger her nogle tal, som er sat i forhold til bruttonationalproduktet. Hvad i al vide verden har det med den almindelige selskabsbeskatning at gøre? Man kan få nogle tal, som er ganske interessante, men man kunne have sat tallene i forhold til en hvilken som helst anden størrelse og fået nogle helt andre tal. Det har da ikke en pind at gøre med selskabsbeskatningens størrelse.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Arne Bjerregaard og hr. Ellemann-Jensen kan måske huske førstebehandlingen. Der udspandt der sig en tilsvarende diskussion, idet hr. Ellemann-Jensen med indigneret røst sagde, at nu begyndte man at brandskatte selskaberne i Danmark, eller hvilket udtryk hr. Ellemann-Jensen nu anvendte. Han sagde videre, at nu skulle han sandelig komme og belære ministeren, da ministeren tillod sig at sige, at det er et meget mere nuanceret billede, der tegner sig. De forskellige sammenligningsgrundlag, som man opererer med, er faktisk ikke rigtig mulige.

Efter at belæringen i udvalget har fundet sted, kan hr. Ellemann-Jensen altså ikke længere finde dokumentation for sine tal og sine påstande, og så vender han det om og siger: ja men de tal duer jo ikke, for man kan ikke sammenligne dem. Ja men det var lige præcis det, jeg sagde under første behandling, at det var et meget mere nuanceret billede, der tegnede sig, og at hr. Ellemann-Jensens argu-

mentation derfor var forkert. Måske kunne vi blive enige på det punkt, hr. Ellemann-Jensen.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Nu står ministeren pludselig og bagtaler sine egne argumenter fra før. Det ene øjeblik kan han bruge tallene, det andet øjeblik kan han ikke bruge dem. Jeg skal prøve at være lidt mere pædagogisk over for ministeren. De tal, han henviser til, er nogle tal, der viser noget om, hvor meget selskabsskatten fylder i det enkelte lands økonomi.

I et land, hvor industrien fylder mindre, end den gør i andre lande – f.eks. som i Danmark – er det klart, at man vil få nogle tal, der ikke er direkte sammenlignelige med dem, man får andre steder. Det, der er væsentligt, er, hvor meget skatten fylder i den enkelte virksomheds økonomi og samlede indtjening, og dér kan man på ingen måde hævde at beskatningen i Danmark af selskabernes indtjening er lavere end i andre lande. Det er klart fremgået også af de mange andre spørgsmål og svar, der er skabt under udvalgsarbejdet.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det er altid interessant, når hr. Ellemann-Jensen vil optræde som pædagog. Men kunne vi så ikke blive enige om, hr. Ellemann-Jensen, at der i hvert fald ikke under udvalgsarbejdet er blevet fremført argumenter, som kan dokumentere de påstande, som hr. Ellemann-Jensen kom med under første behandling?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

[Første næstformand]

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det gentages i dag kl. 13.30, hvor vi først går til punkt 19 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 12.21

Mødet genoptaget kl. 13.30

Man gik til dagsordenens punkt 19, som var:

19) Spørgsmål til ministrene.**Spm. nr. 171**

1) Til statsministeren af:

Wilhelm (VS):

»Hvor meget må OPEC-topmødets beslutninger formodes at forøge det fald i den disponible realløn, som af regeringen for det kommende år har været opgjort til 5 pct., og hvilke konsekvenser vil regeringen drage af, at helhedsplanens forudsætninger på dette punkt er bristet?«

Skriftlig begrundelse

I regeringens kommentarer til VS' forslag på at beregne helhedsplanens betydning for udviklingen i den disponible realløn har regeringen bl.a. kritiseret VS' forudsætning om, at oliepriserne i den resterende del af overenskomstperioden ville stige med 30 pct.

Herunder er det kommet frem, at regeringen som grundlag for sine egne beregninger har forudsat, at der i det førstkommande år overhovedet ikke vil være nogen realprisstigning på olie.

I skrivende stund kendes OPEC-topmødets beslutninger endnu ikke. Men det er netop oplyst, at de mest tilbageholdende OPEC-lande, deriblandt Saudi-Arabien, vil foreslå en forhøjelse på 6 dollars pr. tønde af minimumsprisen, svarende til ca. 32 pct. Hvis denne prisforhøjelse slår igennem med samme procentsats overalt, er VS' forudsætning allerede overhalet – og regeringens fuldstændig faldet til jorden. Alene denne ene ting gør faldet i den disponible realløn ca. 40

pct. større end hidtil påstået af regeringen (fra 5 pct. til 7 pct.). Derfor har VS ønsket i spørgetiden, hvor vi vil have nærmere kendskab til OPEC-mødets beslutninger, at afæske statsministeren en stillingtagen til den væsentlige ændring i situationen.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hvis der kommer en olieprisstigning på 30 pct., vil det betyde et yderligere realløns- og realindkomstfald på formentlig 1,5 pct. i forhold til de hidtidige forudsætninger.

Det er endnu ikke muligt at danne sig noget sikkert indtryk af, hvor store olieprisstigningerne vil være, altså hvor store prisstigninger vi må regne med. Men det er en kendsgerning, at olieprisstigningerne uundgåeligt gør os fattigere. Vi må derfor også gøre os klart, at jo mere oliepriserne stiger, jo sværere bliver det at undgå et stærkere fald i vores indkomster. Sagen er stadig væk den, at billedet af olieprisstigningerne ikke er afklaret endnu, men når det er mere afklaret, vil regeringen tage stilling til, i hvilket omfang det kan blive nødvendigt at afbøde stigningerne for de socialt svageste stillede grupper.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne sige tak for den sidste del af besvarelsen, hvor jeg forstår at regeringen i hvert fald erkender, at de olieprisstigninger, som vi kan se er sandsynlige, må få nogle konsekvenser for de socialt svageste stillede grupper.

Det er klart, at forudsætningerne for spørgsmålet ikke kunne være særlig præcise, eftersom det skulle indleveres i fredags, altså før OPEC-topmødet, men den eneste mulighed for at få det frem i spørgetiden i dag – den sidste i dette år – var jo at gøre det på denne måde.

Det er i hvert fald indlysende for enhver, at regeringens forudsætninger for helhedsplanen, som udtrykkelig var, at der i de kommende 13 måneder ikke sker nogen realprisstigninger på olie, ikke holder stik. Der sker realprisstigninger. Vi kan håbe, at det kun bliver de 30 pct. Det er ikke engang sandsynligt, så vidt jeg kan bedømme det, men vi ved det jo ikke.

Det betyder, at hele regeringens påståede virkning af denne helhedsplan er ændret.

[Wilhelm]

Hvad den disponible realløn angår, så er faldet på de 5 pct. ikke længere rigtigt. Det bliver snarere en 7-8 pct., og da folk ikke kan spare på deres skat og husleje, bliver faldet i det, der bliver tilbage, ca. 12 pct. Det er værre end det, Dansk Arbejdsgiverforening mødte frem med ved sidste overenskomstoplæg, da de chokerede alle, tror jeg man kan sige, ved for første gang i årtier at komme med et krav om direkte lønnedgang.

Statsministeren nævnte de svageste grupper, som regeringen har påstået blev holdt fri ved denne helhedsplan. Vi ved nu, at for det første er de ikke friholdt for devalueringstigningen, for det andet er de frataget én dyrtidsportion her til januar, og nu kommer så – som statsministeren sagde – en yderligere forringelse af deres købekraft med i hvert fald 1,5 pct. For de svageste grupper tæller brændselspriserne nok endda procentvis mere.

Jeg vil godt have statsministeren til på den baggrund at præcisere lidt yderligere: hvad er det, regeringen mener man bliver nødt til at gøre, hvis der viser sig at komme olieprisstigninger på 30 pct.?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Wilhelm sagde, at regeringens forudsætninger for helhedsplanen var bortfaldet, og så omtalte hr. Wilhelm de prisstigninger, der forventes at være stærkere. Tallet 30 pct. er nævnt. En regering er nødt til, når den arbejder med sine planer, at arbejde med mere generelle økonomiske vurderinger, og vi kan jo ikke forudse, hvor meget olien vil stige. Vi havde altså anslået det til noget mere moderat, og det er da sikkert heller ikke rigtigt på forhånd at forudsige prisstigninger, man ikke på forhånd kan vide med sikkerhed vil komme. Men en vis prisstigning var vi naturligvis forberedt på, og det er med i planen. Jeg synes ikke, man kan bebrejde regeringen, at den regner på det grundlag, for ingen kan som bekendt spå helt præcist – og måske slet ikke, når det gælder olien – om, hvordan udviklingen vil være.

Jeg har ikke noget at tilføje. Jeg har sagt positivt, at regeringen erkender, der bliver et problem. Men der er én ting, hr. Wilhelm bør huske, og det er, at uundgåeligt bliver landet og dermed også borgerne fattigere. Når det er en kendsgerning, at priserne stiger

på olien, som betyder så meget for os, og som vi til 100 pct. må importere, så er det aldeles nødvendigt at erkende, at der er noget dér, der er uundgåeligt. Men de socialt svage grupper er naturligvis dem, vi hele tiden må have med i overvejelserne, når vi skal afbøde de negative virkninger af en prisstigning på dette betydningsfulde område.

Wilhelm (VS):

Jeg synes ikke, at regeringen med nogen rimelighed kan sige, at det var det rigtigste at regne med nul realprisstigninger på olie. Der var ingen andre i denne verden, der ville regne med nul realprisstigninger på olie. Da regeringen fremlagde dette, vidste man, at OPEC holdt sit møde den 17. december 1979. Man vidste, hvad tendensen på Rotterdammarkedet var. Jeg betragter det som enten komplet ukvalificeret eller bevidst bedragerisk, at man lægger en helhedsplan frem, som opgør konsekvenserne under den utrykkelige forudsætning, at der er nul realprisstigninger på olie i de næste 13 måneder. Så meget om det.

Når vi så har fået tilkendegivelserne fra Saudi-Arabien, fra emiraterne, fra Iran, fra Libyen, fra Venezuela – om end ikke en samlet OPEC-beslutning – som går ud på, at det her holder altså ikke stik, så synes jeg ikke, det er spor urimeligt, at man beder regeringen om at drage konsekvenserne af de ændrede forudsætninger.

Når statsministeren igen nævner, at de svageste grupper skal friholdes, bliver jeg nødt til at gentage, at de svageste grupper er i forvejen ikke friholdt. De svageste grupper fik intet i kompensation for devalueringen, de svageste grupper blev frataget ikke 3, som andre, men 1 dyrtidsportion, der allerede er udløst, og de svageste grupper er mindst lige så meget ramt af regeringens ødelæggelse af dyrtidsordningen i fremtiden, herunder specielt brændselsprisernes tagen ud af pristallet.

Derfor synes jeg ikke, det er noget urimeligt forlangende, at man siger til statsministeren: lad os så få et bud på, hvad det er I vil gøre ved de svageste grupper, hvis olieprisstigningerne skånsomt nøjes med at blive 30 pct., som det ser ud til nu.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

[Statsministeren]

Det, regeringen har regnet med, er en prisstigning på olie og brændsel på niveau med de prisstigninger, man kunne vente på råvarer i almindelighed, og det er et niveau, der er højere end det almindelige prisstigningsniveau. Det er lige hårdt nok at tale om et be- dragerisk grundlag for regeringens helheds- plan. Man er nødt til at komme med en vis forestilling om, hvad der kan ske – og så selvfølgelig håbe på, at det ikke bliver voldsomme. Man kan ikke på forhånd sidde og sige: 30 pct. eller 50 pct. eller 70 pct. Det vil ikke være rimeligt at gøre det. Vi har fulgt retningslinjen for den forventede prisstigning – også efter visse internationale vurderinger – på råvarer i almindelighed.

Jeg skal måske lige sige, at den store for- færdelse omkring prisstigningerne, der ligger i hr. Wilhjelm's bemærkninger her, indehol- der i virkeligheden en dokumentation for eller en antydning af, at det er meget, meget, meget nødvendigt at føre en streng og stram økonomisk politik, hvor svaret ikke bare kan være, at vi kompenserer hinanden med løn- forhøjelser. Det synes jeg også hr. Wilhjelm burde erkende. Men jeg er helt sikker på, at nogen egentlig politisk nyvurdering i denne sag kommer der såmænd ikke frem fra hr. Wilhjelm. Han vil hellere stå derude og vifte med en eller anden fane, som hedder util- fredshedens, i stedet for at erkende nødven- digheden af det hårde, der nødvendigvis skal gøres.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 175

2) Til statsministeren af:

Dohrmann (FP):

»Finder statsministeren ikke, bl. a. med baggrund i den sidste tids begivenheder, at det burde være et flertal i folketinget og ikke statsministeren alene, som afgør, om der skal udskrives valg i utide?«

Skriftlig begrundelse

Gennem de sidste år har vi gang på gang oplevet, at skiftende regeringer har misbrugt retten til at udskrive valg, ikke alene ved be- vidst at gøre dette på tidspunkter, hvor rege- ringspartiet ifølge meningsmålinger stod til fremgang, men også ved som mindretalsrege-

ring at presse små og valgskræmte partier til at støtte forslag, de ifølge egne udtalelser er modstandere af.

Dohrmann (FP):

Den sidste tids begivenheder har bestyrket mig i troen på, at de nugældende regler, hvorefter statsministeren alene afgør, hvornår der skal udskrives valg i utide, ikke er rigti- ge.

Jeg mener, vi har temmelig mange erfarin- ger for, ikke alene at skiftende regeringer har udnyttet et for regeringspartiet gunstigt tids- punkt til at udskrive valg på, men også at skiftende regeringer har udøvet pres over for små og valgskræmte partier. Det synes jeg er forkert. Jeg synes, det er misbrug af den ret, som statsministeren har. Jeg mener også, det er helt forkert, at regeringen i forbindelse med den sidste buket kan få presset nogle lovforslag igennem, som – hvis vi kigger på de partier, som nu udgør flertallet, og som sørger for, at regeringen får sine forslag igen- nem – faktisk strider mod deres overbevis- ning. Det mener jeg er misbrug, og det vil jeg gerne høre statsministerens mening om.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne sige til hr. Dohrmann, at det egentlig er sjældent, at statsministeren sådan helt alene bestemmer, hvornår der skal ud- skrives valg. Det er i hvert fald som regel et resultat af, at der er nogle partier herinde, der har gjort det lidt vanskeligt for statsmini- steren og regeringen overhovedet at få folke- tinget til at fungere, og ét af de partier, der i høj grad er med til – for resten også partiet på den anden fløj – at gøre det besværligt for en regering at holde en periode ud, er hr. Dohrmann's parti.

Regeringens adgang til at udskrive nyvalg til folketinget er, som hr. Dohrmann selvføl- gelig ved, ikke en ting, jeg har fundet på. Det står i grundlovens § 32, stk. 2. Jeg må altså forstå spørgeren således, at han ønsker op- lyst, om regeringen overvejer at tage initiativ til en grundlovsændring på dette punkt. Jeg kan oplyse hr. Dohrmann om, at det har re- geringen slet ikke tid til at tænke på i øje- blikket. Der er mange andre ting, som det er mere vigtigt at få klaret.

Det er nok lidt strengt at sige, at man mis- bruger retten. I hvert fald er det en kendsger-

[Statsministeren]

ning, at til trods for at folketinget er sammensat, som det er – og det må vi naturligvis bøje os for, for det er folket, der har bestemt, at det skal være sammensat sådan – så varede dog den sidste periode 2 år og 8 måneder. Det er altså ikke så kort en periode, hvorefter man sådan over hals og hoved kaster sig ud i nye valg. Jeg håber da heller ikke, hr. Dohrmann lægger op til, at de løsninger, vi nu har lagt frem, skal forkastes, således at folketinget dermed presser et nyt valg frem.

Må jeg lige sige til hr. Dohrmann, der i sin begrundelse har skrevet, at regeringspartiet på baggrund af opinionsundersøgelser, hvor partiet står godt, benytter lejligheden til i en sådan situation at udskrive valg: kig nu lige opinionstallene efter, som de var forud for valget den 23. oktober! Jeg tror, hr. Dohrmann er nødt til at indrømme, at der var intet i de opinionstal, der tilsagde den socialdemokratiske regering og statsministeren at udskrive valg.

Dohrmann (FP):

Jeg er ikke i tvivl om, at statsministeren har meget at tænke på. Når jeg henviser til regeringer, der har udskrevet valg på trods af, at der faktisk ikke var et flertal imod dem, så tænkte jeg i den forbindelse ikke på socialdemokratiet og heller ikke på den nuværende statsminister, jeg tænkte på daværende statsminister Poul Hartling, som på et tidspunkt udskrev et helt overflødigt valg. Han turde ikke lade sine forslag komme til en afstemning her i folketinget, men udskrev valg, fordi han mente, der var en gevinst at hente.

Jeg må konstatere, at statsministeren og jeg ikke er enige, men jeg mener bare, at der er mange forhold, der spiller ind, før en statsminister beslutter sig til, om der skal være valg eller ej. Nu ved vi ikke, hvad denne situation ender med, men hvis der bliver udskrevet valg i denne forbindelse, fordi regeringen ikke kan få sin pakke igennem, så tror jeg ikke, det er folketingets skyld. Så tror jeg mere, at grunden bliver en intern strid i socialdemokratiet, måske en strid imellem hr. Thomas Nielsen og statsministeren. I sådan et tilfælde mener jeg det burde være folketinget, der træffer beslutningen om udskrivning af valg, og ikke statsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 177

3) Til *arbejdsministeren* af:

Kurt Hansen (VS):

»Hvad kan ministeren oplyse om de langtidsarbejdsløse, der står over for at falde for 26 ugers reglen 1. januar 1980?«

Skriftlig begrundelse

Efter de seneste tal, der kendes den 14. december 1979, er der 8.000 langtidsarbejdsløse, der falder for 26 ugers reglen den 1. januar 1980. Får disse mennesker ikke arbejde inden, bliver de presset ud af arbejdsmarkedet.

Ifølge loven har de krav på et jobtilbud, men som det ligger i øjeblikket, er der udsigt til, at mange ikke får et jobtilbud og dermed ryger ud af A-kassen og over på bistandshjælp.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg kan sige, at man i arbejdsdirektoratet nøje følger arbejdsformidlingens bestræbelse på at skaffe de fornødne jobtilbud til de langtidsledige, som hr. Kurt Hansen spørger om.

Den 6. december foretog arbejdsdirektoratet et rundspørge til samtlige regionskontorer om, hvor langt man var nået med afgivelse af jobtilbud. Kontorerne, der viste optimisme med hensyn til at nå at placere de langtidsledige inden 1. januar, forhandler nu med kommuner og amtskommuner med henblik på at få placeret de sidste.

Den 17. december er der på ny rettet henvendelse til de større arbejdsformidlingskontorer. I Københavnsområdet mangler endnu godt 200 at få et jobtilbud, men man regner med at få dem placeret inden 1. januar. I Nordjylland skal der også fremskaffes nogle få hundrede tilbud, og man forventer at klare opgaven, ligesom man håber at kunne magte det på Fyn.

Der er et lille problem i forbindelse med at nå at give tilbuddene i rette tid, og det hænger sammen med, at mange arbejdsløse har indberettet deres langtidsledige medlemmer alt for sent. Således har flere kontorer fået en del indberetninger i decem-

[Arbejdsministeren]

ber måned, og der kommer stadig nogle stykker til. Derfor kan der komme nogle enkelte problemer, nogle ganske få enkelttilfælde, men opgaven som sådan ses at kunne løses.

Kurt Hansen (VS):

Den situation, der er opstået med ca. 15.000 langtidsarbejdsløse, der havde udsigt til at falde for 26 ugers reglen pr. 1. januar 1980, opstod jo, fordi arbejdsministeren hårdnakket holdt fast i, at man ikke ville videreføre den midlertidige forlængelse, der var gældende. Det er selvfølgelig dårligt, og det har skabt mange problemer.

Vi har haft denne sag oppe adskillige gange i spørgetiden, og vi har, hver gang vi har forsøgt at bore i det, ikke kunnet få nogen præcise svar på: Hvor er det, de får anvist job henne? Hvorfor siger folk nej? Hvad er det for nogle job, de får tilbudt? Er det inden for det offentlige? Er det inden for det private? Det har arbejdsministeren ikke kunnet svare på, og det forstår jeg godt, for det hele ligger stort set og roder. Man ved ikke på nuværende tidspunkt, hvor disse folk, der har fået tilbud om job, har fået anvist job henne. Det er en aldeles overfladisk og sporadisk facon, man har brugt i forbindelse med de såkaldte tilbud til de langtidsarbejdsløse.

Arbejdsministeren kunne jo ikke give et definitivt svar, som gik ud på, at alle ville få et tilbud. Derfor vil jeg godt spørge arbejdsministeren: kan arbejdsministeren garantere, at ingen langtidsarbejdsløse mister retten til at være medlem af en arbejdsløshedskasse pr. 1. januar 1980 eller derefter, fordi loven ikke er blevet overholdt? Dette uanset om arbejdsløsheds-kassen har indberettet den langtidsarbejdsløse til arbejdsformidlingen på et for sent tidspunkt, for jeg kan da ikke finde nogen som helst rimelig begrundelse for, at det, at arbejdsløsheds-kassen har sovet, skal komme den langtidsarbejdsløse til skade. Det vil jeg godt have arbejdsministerens kommentar til.

Vi må i det nye år tage det op og se på, hvad det er for mange mennesker, der er kommet i klemme, hvorfor så mange har sagt nej til dette jobtilbud, og vi må have fat i de anker, man eventuelt kunne forestille sig vil komme fra mennesker, der føler, at de er

blevet urimeligt og dårligt behandlet med hensyn til de job, de har fået anvist.

Pilgaard Andersen (FP):

Nu ved vi, at der er en hel del, der falder for 26 ugers reglen. Vi ved også, at der er en hel del af de mennesker, der ikke reelt er til rådighed for arbejdsmarkedet. Jeg vil gerne have arbejdsministeren til at oplyse, hvor mange af de mennesker, der falder for 26 ugers reglen, der melder sig ud af systemet. Det vil sige, at vi må konkludere, at de ikke har været til rådighed for arbejdsmarkedet.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

En arbejdsminister – en hvilken som helst minister – har jo ikke andet at gøre end at administrere efter loven, og som hr. Kurt Hansen ved, går den lov, der er vedtaget af folketinget, ud på, at der pr. 1. januar sker en tilbagevendende til den 3 års regel, som altid har været gældende i arbejdsløshedsloven.

Det er klart et problem, når man går fra en 4 års til en 3 års regel, og derfor har det været en meget stor opgave for arbejdsformidlingskontorerne og for arbejdsløshedskasserne. Jeg er glad for at kunne sige, at de har løst opgaven. Jeg skal også gerne garantere over for hr. Kurt Hansen, at ingen mister retten til at være medlem af en arbejdsløshedskasse pr. 1. januar.

Man aner undertiden hos hr. Kurt Hansen næsten en skuffelse over, at vores system virker. Jeg er altså ked af at have påført hr. Kurt Hansen den skuffelse over, at systemet fungerer, og at den solidaritet, der ligger i langtidsledighedsordningen, rent faktisk fungerer.

Det er nogle lidt mærkelige begreber, hr. Pilgaard Andersen bruger – »melder sig ud af systemet« osv. – men jeg kan sige, at hr. Pilgaard Andersen ved at konsultere fremskridtspartiets medlemmer af arbejdsmarkedsudvalget vil kunne få al fornøden dokumentation og materiale, især hvis han nærmere specificerer, hvad han mener med den meget suggestive formulering »melder sig ud af systemet«.

Kurt Hansen (VS):

Det kan godt være, arbejdsministeren morer sig, når vi tager disse omgange i onsdags-

[Kurt Hansen]

spørgetiden, men jeg vil sige til arbejdsministeren, at jeg mener, sagen er for alvorlig til, at jeg overhovedet gider følge hans demagogiske debatform op.

Sagen er den, at arbejdsministeren udmærket kunne have fået flertal for en forlængelse af 26 ugers reglens stræk. Det er altså alene arbejdsministeren og regeringen, der bærer ansvaret for, at situationen ser så kaotisk ud, som den gør. Arbejdsministeren kan ikke med nogen saglighed eller rimelighed tilbagevise, at det hele foregår meget sporadisk. Jeg vil godt lige kort citere, hvad fuldmægtig fra arbejdsdirektoratet Niels Heine siger til Socialistisk Dagblad i dag. Der står:

»Nogle af vores arbejdskonsulenter vil simpelt hen få deres juleferie inddraget, for at vi kan nå det.«

Ja men hvad pokker er det for en måde, anvisningen foregår på? Hvor lang tid er der til at diskutere med den langtidsarbejdsløse, om dette job er noget for ham eller hende? 5 minutter maksimalt, ikke også?

Ud fra de tal, der ligger på nuværende tidspunkt, kan man måske ikke se en meget markant tendens, men jeg mener, der er en tendens til, at der er en større procentandel af de langtidsarbejdsløse, der siger nej til at gå ind på det tilbud, de får, og det er der naturligvis nogle årsager til. Jeg ved godt, at arbejdsministeren ikke kender de årsager, så jeg skal ikke spørge ham, hvad de er. Han ved ikke noget om det, arbejdsdirektoratet ved ikke noget om det, arbejdsformidlingskontorerne ved ikke noget om det, arbejdsløshedskasserne ved ikke noget om det. Det er derfor, det hele flyder. Men det er det, vi må have fat på i det nye år i forbindelse med de mange anker, man kunne forestille sig ville komme. Vi må have en grundig vurdering og undersøgelse af, hvad det er for nogle jobtilbud, der er blevet givet, om de er så reelle, som arbejdsministeren har sagt.

Jeg har lige et ultrakort tillægsspørgsmål til noget, jeg spurgte om før. Jeg spurgte arbejdsministeren, om han kunne garantere, at ingen blev drønet ud af en arbejdsløshedskasse pr. 1. januar, men jeg stillede også spørgsmålet: kan arbejdsministeren garantere for, at ingen langtidsarbejdsløse, der falder for 26 ugers reglen pr. 1. januar 1980, bliver stillet dårligere økonomisk? Det stillede jeg også spørgsmål om, men det svarede arbejds-

ministeren ikke på. Det håber jeg han vil gå herop og gøre.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Det er da klart, at det er en belastning at klare dette problem. Mange har selvfølgelig i den anledning måttet yde en ekstra indsats ude på arbejdsformidlingskontorerne, og det kan også være, det sker mellem jul og nytår, men de klarer opgaven, hr. Kurt Hansen. Opgaven løses, som folkettinget har pålagt dem, og det viser, at det ikke er en kaotisk situation, det viser, at situationen ikke flyder, det viser, at folk har deres rettigheder, at de bliver respekteret, at den solidariske ordning fungerer. Jeg kan ikke se, der er noget demagogisk i at sige, at systemet fungerer – til hr. Kurt Hansens skuffelse, men befolkningens tilfredshed.

Må jeg sige til sidst, at det, jeg blev spurgt om, udtrykkeligt var, om folk ville miste retten til medlemskab. Det vil hr. Kurt Hansen også kunne se i fortrykket. Jeg svarede ganske klart, at jeg ville kunne garantere, at ingen mistede retten til medlemskab af en arbejdsløshedskasse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 181

4) Til *socialministeren* af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren som øverste administrative myndighed for bistandslovens område pålægge Københavns kommune fortsat at yde tilskud til den selvejende daginstitution Stærevænget, indtil folketingets ombudsmand har haft lejlighed til at tage stilling til klage fra institutionen over kommunens beslutning om at fratage institutionen det kommunale tilskud, og indtil der eventuelt ved domstolene er skabt endelig klarhed over institutionens lejemaal?«

Skriftlig begrundelse

Københavns kommune har besluttet at fratage den forældredrevne børnehaven Stærevænget det kommunale tilskud med virkning fra den 1. januar 1980, på trods af at kommunens beslutning herom er indbragt for såvel socialministeren som folketingets ombudsmand, og før ministeren og ombuds-

[Tyroll]

manden vil have mulighed for at tage stilling til klagen.

Kommunens begrundelse for at fratage institutionen det kommunale tilskud er, at kommunen hævdes at have overtaget institutionens lejemål, og at grundlaget for institutions drift derved skulle være bortfaldet.

Der er med virkning fra den 1. august 1978 oprettet lejekontrakt mellem Københavns kommune og Arbejdernes Andels-Boligforening.

Denne lejeaftale er imidlertid indgået, uden at børnehavens lejekontrakt på noget tidspunkt har været endeligt opsagt i lejelovens forstand, og uden at udlejeren har været eller er berettiget til at hæve børnehavens lejemål.

Denne for en andelsboligforening besynderlige tilstand, hvor ét lejemål samtidig udlejes til 2 lejere, har naturligvis vakt nogen opstand blandt beboerne i den pågældende afdeling af boligforeningen.

Ved et rundspørge blandt beboerne har et klart flertal af boligforeningens medlemmer tilsluttet sig en udtalelse, hvori det kræves, at bestyrelsen for boligforeningen anerkender, at den nuværende børnehave forbliver i lejemålet. Der er på denne baggrund indkaldt til ekstraordinær generalforsamling i andelsboligforeningen den 20. december 1979, hvor det må forventes at bestyrelsen pålægges at anerkende, at den forældredrevne børnehave fortsætter.

Bestyrelsen for børnehaven har den 23. november 1979 over for såvel udlejeren som kommunen oplyst, at såfremt lejeforholdet ikke bringes i orden ved den ekstraordinære generalforsamling, vil den hævdede uklarhed herom blive indbragt til afgørelse for boligretten inden den 31. december 1979.

Det må antages, at hverken ministeren eller ombudsmanden vil have det fornødne grundlag for at afgøre de indbragte klagesager over kommunens beslutning om at fratage institutionen det kommunale tilskud, før den hævdede usikkerhed og dermed kommunens begrundelse for at nedlægge institutionen er prøvet ved domstolene.

Der vil som anført inden den 31. december 1979 blive taget initiativ hertil, såfremt forholdene ikke forinden afklares på anden måde.

Kommunen har til hensigt at gennemføre sin beslutning – uanset at denne er indklaget,

og uanset at begrundelsen for beslutningen på dette tidspunkt vil være indbragt for domstolene – ved den 2. januar 1980 at skaffe sig adgang til lokalerne uden fogedens bistand og ved ansættelse af et helt nyt og for børnene ukendt personale reelt at besætte børnehavens lokaler for at etablere en kommunal daginstitution.

Gennemføres kommunens hensigt den 2. januar 1980, vil den forældredrevne børnehaven ikke senere kunne reetableres, selv om boligretten tilkender børnehaven lejemålet og ombudsmanden finder, at kommunen har gjort sig skyld i alvorlige fejl og forsømmelser.

Spørgeren skal derfor anmode ministeren om at gribe ind over for kommunens utrolige magtfuldkommenhed og despekt for bistandslovens ankebestemmelser, ombudsmandsinstitutionen og boligretten.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Daginstitutionsområdet er som bekendt lagt ud til kommunerne, der enten selv kan drive daginstitutioner eller kan indgå overenskomst med private, selvejende institutioner. Som hr. Tyroll også ved, blev der lavet en bestemmelse, da loven trådte i kraft den 1. april 1976, hvorved man fik en frist på 2 år til at få overenskomstspørgsmål bragt i orden.

Efter bistandsloven beror det principielt på den enkelte kommunalbestyrelses egen bestemmelse, i hvilken udstrækning kommunen selv vil drive daginstitutioner, og hvilke selvejende institutioner kommunen ønsker at indgå overenskomst med. Men der blev altså som tidligere omtalt indsat en yderligere overgangsbestemmelse om, at en kommunes nægtelse af at indgå overenskomst med en af disse institutioner kan indbringes for socialministeren.

Forhandlingerne mellem Københavns kommune og daginstitutionen Stærevænget voldte tilsyneladende så store vanskeligheder, at det ikke så ud til, at der kunne blive indgået overenskomst inden udløbet af 2 års fristen den 1. april 1978, og i skrivelse af 10. februar 1978 indbragte bestyrelsen sagen for socialministeren.

Under sagens behandling blev det imidlertid oplyst, at Stærevængets bestyrelse selv havde opsagt sit lejemål af institutionsbyg-

[Socialministeren]

ningen til 1. august 1978, og at lejemålet fra denne dato overgik til Københavns kommune.

På denne baggrund måtte socialministeriet i en skrivelse af 28. december 1978 meddele bestyrelsen, at man kun kunne pålægge en kommunalbestyrelse at indgå overenskomst med en selvejende institution, hvis denne fortsat var i stand til at fungere som institution efter bilstandsloven, herunder råde over såvel lokaler som personale, og at socialministeriet derfor ikke var i stand til at træffe afgørelse efter § 141 i forhold til Stærevænget.

Bestyrelsen rejste på ny sagen over for ministeriet i januar 1979, men det er ikke i al den tid, der er forløbet siden, lykkedes bestyrelsen at dokumentere, at den råder over lokaler, der kan drives daginstitutionsvirksomhed i. Jeg er derfor i samme situation, som den tidligere socialminister var i for nøjagtig et år siden, at jeg er afskåret fra at pålægge kommunen at indgå overenskomst.

Tyroll (VS):

Nu var det ikke helt det, jeg spurgte om. Jeg spurgte, om socialministeren vil sikre, at der bliver mulighed for, at der kan træffes afgørelse i denne sag hos ombudsmanden eller ved domstolene, således at man kan få prøvet det grundlag, der er for, at Stærevænget er kommet ud i de problemer, de er i. Når nu ministeren nævner de forskellige vanskeligheder, der har været med indgåelse af driftsoverenskomst, må jeg gøre opmærksom på, at der har været et højst ejendommeligt forløb i Københavns kommune og i forhold til socialborgmester Pelle Jarmer. Der har været tale om, at problemerne opstod, da Stærevænget udmeldte sig af den socialdemokratiske dominerede forening Frie Børnehaver, og at hr. Pelle Jarmer søgte at gøre udmeldelsen ulovlig og derefter ville gøre driftsoverenskomsten afhængig af genindmeldelse i Frie Børnehaver. Der er blevet sendt et brev, som senere har været offentliggjort i forbindelse med en aktindsigt, som børnehaven fik.

Dernæst har der været trusler fra hr. Pelle Jarmer om at fratage driftstilskuddet, hvis der ikke var blevet indgået en driftsoverenskomst, og hr. Jarmer stillede to muligheder op: enten en kommunalisering eller også et

medlemskab af Frie Børnehaver. Det bevirkede, at institutionen kom i økonomiske vanskeligheder og var nødt til at meddele, at det var muligt, man ikke var i stand til at fortsætte lejemålet, men man foretog altså ikke en egentlig opsigelse af lejemålet. Der har foreligget pression fra hr. Jarmers side, og det er nu et spørgsmål, hvorvidt den ene eller den anden part har dette lejemål. Tilsyneladende er der to parter, der har lejemålet: Københavns kommune og børnehaven Stærevænget. Det er det spørgsmål, der skal afgøres, og det er derfor, jeg spørger, om socialministeren vil åbne mulighed for, at disse spørgsmål finder en afklaring, før man nedlægger denne daginstitution pr. 1. januar, som hr. Jarmer har til hensigt. Jeg vil altså gerne vide, om socialministeren vil sikre, at disse afgørelser kan blive truffet, før denne beslutning fra Københavns kommune kan sættes i værk.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg kan selvsagt ikke gå ind i en diskussion af forhold, der har fundet sted i Københavns kommune. Det, jeg kan svare på, er spørgsmålet om, hvorvidt socialministeren kan gøre noget i den foreliggende sag.

Jeg kan oplyse, at den omstændighed, at man har indklaget sagen for ombudsmanden, ikke har opsættende virkning. Der er ikke noget i det, der gør, at jeg kan ændre den opfattelse af § 141, som den tidligere socialminister har meddelt bestyrelsen, og som jeg også har meddelt bestyrelsen.

Tyroll (VS):

Jeg vil fastholde, at der skulle være en mulighed for, at ministeren som den øverste myndighedsperson på disse områder sikrede, at Stærevænget, indtil disse spørgsmål var afgjort, kunne modtage driftstilskuddene, således at man altså ikke kommer i den situation, at et medhold fra ombudsmanden alligevel får den konsekvens, at Stærevænget er nedlagt, fordi man altså ikke nu ville sikre, at der blev givet driftstilskud til Stærevængets videre drift.

Jeg er meget betænkelig ved det forløb, der har været i sagen om Stærevænget. Man kan få en fornemmelse af, at socialdemokratiets magtfuldkommenhed er ved at vise sig afgørende her. Socialdemokratiske socialmi-

[Tyroll]

nistre har gentagne gange nægtet at se på det reelle indhold, på alle de trusler, der har været, og de aktiviteter, der er foregået bagom for at sikre, at Stærevænget forblev en socialdemokratisk domineret organisation osv. Det er, som om man har set uden om disse ting og de forsøg, som hr. Pelle Jarmer har gjort for at gennemtrømler sine beslutninger på trods af, at der forelå en beslutning af 2. marts 1978 fra borgerrepræsentationen, der indeholdt et pålæg om, at der skulle indgås en driftsoverenskomst uden de betingelser, jeg nævnte i mit første indlæg. Så har hr. Jarmer åbenbart forsøgt sig med andre aktiviteter. Han henvendte sig til det boligselskab, hvor Stærevænget er placeret, og fik derigennem aftale om at overtage det lejemål, som Stærevænget har haft. Jeg har i begrundelsen for spørgsmålet vist, hvordan der er udsigt til, at der kan ske ændringer her og det kan blive præciseret, hvem der har det lejemål, men alligevel vil socialministeren som øverste myndighed ikke gå ind og sikre, at Stærevænget fortsat kan eksistere.

Jeg synes, det her lugter meget af, at man dækker over hinanden i socialdemokratiet, at man sikrer sig kontrollen med disse forhold og altså ikke ønsker, at nogle forældre, der vil bestemme over deres daginstitution selv, får nogen som helst mulighed for det.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Så vidt jeg kan se, er denne sag ikke noget godt eksempel på, at socialdemokrater skulle dække over hinanden. Derimod er den et udmærket eksempel på, at VS mener, at hvis de har en anden opfattelse end den, der er udtrykt i lovgivningen, således som vi også hørte det i det tidligere spørgsmål, skal ministeren handle efter det, VS synes er rigtigt. Det kan en minister selvfølgelig ikke. Man må følge den lovgivning, der er vedtaget her i folketinget, og det gælder både det, at daginstitutionerne er underlagt de kommunale myndigheder, og det gælder den undtagelsesparagraf, som blev indføjet i bistandsloven, og som jeg tidligere har omtalt. Den tidligere socialminister såvel som den nuværende har måttet henholde sig til den lovgivning, der gælder for området, også selv om hr. Tyroll hellere havde set, det var anderledes.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Arentoft: spm. nr. 91
 Nymann: spm. nr. 107
 Ernst Schmidt: spm. nr. 110 og 154
 Maisted: spm. nr. 112
 Svend Heiselberg: spm. nr. 116
 Grove: spm. nr. 119
 Bernhard Baunsgaard: spm. nr. 121
 Inge Krogh: spm. nr. 129 og 149
 Margrete Auken: spm. nr. 130
 Mølgaard: spm. nr. 131
 Bilgrav-Nielsen: spm. nr. 133
 Glistrup: spm. nr. 134 og 160
 Steenholdt: spm. nr. 135
 Bertel Haarder: spm. nr. 140
 Bjørn Poulsen: spm. nr. 144

Spm. nr. 91

Til *justitsministeren* (26/11 79) af:

Arentoft (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvordan anklagemyndighedens praksis har været og vil blive i fremtiden med hensyn til at frafalde tiltale for »grov uagtsomhed over for offentlig myndighed«, fordi sigtede ubekræftet påstår at have taget forbehold over for den pågældende offentlige myndighed.«

Begrundelse

Der henvises til forespørgselsdebatten i folketinget den 15. november 1979.

Besvarelse (11/12 79):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Efter retsplejeloven er det ikke blot anklagemyndighedens opgave at sørge for, at straffskyldige personer drages til ansvar, men også, at forfølgning af personer, som ikke er straffskyldige, ikke finder sted. Det er herefter som udgangspunkt en direkte pligt for anklagemyndigheden at undlade at rejse tiltale i

[Justitsministeren]

sager, hvor det ikke skønnes tilstrækkeligt sandsynligt, at sagen vil kunne gennemføres til fældende dom.

Afgørelser af denne art træffes ud fra en samlet vurdering af samtlige faktorer og oplysninger i hver enkelt konkret sag, og anklagemyndighedens jurister kan bl. a. bygge på et meget stort erfaringsmateriale med hensyn til de beviskrav, som domstolene stiller i straffesager.

Spm. nr. 107

Til statsministeren (29/11 79) af:

Nymann (FP):

»Hvor meget påtænker regeringen at spare på ministerpensionerne i forbindelse med pensionsnedskæringsiveren, idet det i svaret bedes angivet, hvor mange og gerne hvem der i øjeblikket oppebærer ministerpension, med hvilke beløb og over hvor lang en år-række?«

Begrundelse

Da regeringen nu i sin sene og på pensionsområdet noget malplacerede spareiver vil fratage nogle folkepensionister deres velerhvervede folkepension, som de gennem et helt liv har betalt bidrag til af egen lomme, kunne det være nok så interessant at vide, om spareiveren også gælder regeringens egne nuværende og forhenværende medlemmer.

Besvarelse (7/12 79):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Reglerne om ventepenge og pension til afgæede ministre findes i lov nr. 194 af 5. juni 1959, som ændret ved lov nr. 577 af 19. december 1969.

Af denne lovs § 3, stk. 1, fremgår, at ministre ved afgang fra deres ministerstilling har ret til i to år at oppebære ventepenge svarende til højeste ministerpension.

Af samme lovs § 5, stk. 2, fremgår, at pensionen derefter beregnes som en andel af ministergrundlønnen på grundlag af den pågældendes funktionstid som minister, således at der efter 1 års funktionstid ydes 10 pct., stigende til op til 50 pct. af ministergrundlønnen efter 8 års funktionstid som minister.

Pr. 1. december 1979 modtog 11 afgæede ministre ventepenge med et månedligt beløb på 10.411 kr.

38 afgæede ministre modtog pr. samme dato pension med månedlige beløb, der androg mellem 2.556 kr. og 12.007 kr.

Der er ikke forberedt lovændringer på dette område.

En eventuel ændring af reglerne om folkepension vil naturligvis også gælde forhenværende ministre.

Spm. nr. 110

Til ministeren for skatter og afgifter (29/11 79) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Vil ministeren ophæve de skattekrav, som omfattes af den midlertidige henstandsordning for betaling af efterbeskatning på landbrugets stambesætninger, nu da regeringen ikke har fremsat de lovforslag om ændring af beskatningsreglerne, som var lovet i forbindelse med henstandsordningen?«

Begrundelse

En del af landbruget fik ændret indkomst som følge af, at statsskattedirektoratet med cirkulære nr. 516 af 23. februar 1977 fastslog, hvilken opfattelse direktoratet herefter havde om praksis for beskatningen af stambesætninger og retningslinier herfor – hvorfor der »i tilfælde, hvor de anførte retningslinier ikke tidligere har været lagt til grund ved ligningen, foretages reguleringer for indkomstårene 1973–75«.

Denne ændring af beskatningspraksis med tilbagevirkning medførte kraftig protest, og der blev fra regeringsside stillet erhvervet ændrede regler i udsigt, hvorfor der blev oprettet en midlertidig henstandsordning (SD-H 17252 af 13/6 1978) på det grundlag.

Da lovforslag om ændring af reglerne stadig ikke er fremsat, må det af hensyn til de berørte være rimeligt at stille spørgsmålet.

Besvarelse (11/12 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

I mit svar af 23. november 1979 på spørgsmål nr. 60 meddelte jeg hr. Ernst Schmidt, at regeringen er stærkt interesseret i en forenkling af reglerne om beskatning af stambesæt-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ningerne, og at der vil blive arbejdet videre med spørgsmålet. Forudsætningen er dog, at forenklingen vil kunne tilrettelægges på en sådan måde, at der ikke bliver tale om noget skattemæssigt provenutab. Landbruget vil blive inddraget i dette arbejde, og jeg vil sørge for, at arbejdet fremskyndes så meget, at der i god tid før udløbet af den omtalte midlertidige henstandsordning pr. 1. april 1980 foreligger et resultat af disse undersøgelser, positivt eller negativt. På baggrund af resultatet af undersøgelserne må der derefter tages stilling til, hvorledes der skal forholdes med de skattebeløb, som er omfattet af den midlertidige henstandsordning.

Spm. nr. 112

Til *ministeren for skatter og afgifter* (30/11 79) af:

Maisted (FP):

»I fortsættelse af min kollega Svend Blæsbjergs spørgsmål nr. 58 og ministerens svar herpå bedes ministeren oplyse, hvorvidt han vil udvirke, at ligningskommissionerne i de forskellige kommuner behandler kommunalbestyrelsesmedlemmer ens, således at muligheden for at opnå de 20 procents udokumenterede fradrag som beskrevet i spørgsmål nr. 58 ikke er varierende efter ligningskommissionernes skøn, således som det i øjeblikket er tilfældet, men kører efter helt faste retningslinier.«

Begrundelse

Det forekommer umiddelbart aldeles urimeligt, at medlemmer boende tæt ved mødestedet og derfor uden transportudgifter kan oppebære de 20 procents udokumenterede fradrag, mens medlemmer, der vitterligt har transportudgifter, som dækkes af befordringsgodtgørelse, mister fradraget.

Spørgsmålet er stillet for at få afklaret, om ligningsrådet/ligningskommissionerne i det mindste ikke er forpligtet til at føre en ensartet linie på området.

Besvarelse (10/12 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Statsskattedirektoratet har haft spørgsmålet forelagt og har udtalt:

»Der gælder faste retningslinier, hvorefter der for de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ikke modtager udgiftsgodtgørelse, men alene diæter, indrømmes fradrag for de med deltagelsen i møder m. v. forbundne merudgifter med indtil 20 pct. af diætbløbet, dog højst 1.500 kr. Hvis udgiften dokumenteres at have været større, indrømmes fradraget dog med dette større beløb.

Hvis der ved et eller flere møder er ydet udgiftsgodtgørelse, indkomstbeskattes denne godtgørelse ikke, jfr. statsskattelovens § 5 d.

Hvis der alene er ydet befordringsgodtgørelse, indrømmes der fradrag for merudgift til fortæring m. v. Fradraget ansættes i så fald individuelt under hensyn til de faktiske forhold, og der ses ikke at være tilstrækkelig anledning til at begrænse de lokale ligningsmyndigheders mulighed for at udøve et skøn i de få tilfælde, hvor egentlig dokumentation for udgiftens størrelse mangler.

Det bemærkes herved, at formuleringen »indtil 20 pct.« i anvisningen vedrørende mødediæter alene indebærer en valgmulighed for skatteyderen til eventuelt at anvende et lavere procentfradrag, medens de stedlige ligningsmyndigheder ikke skønsmæssigt kan beskære et begæret fradrag på 20 pct.

Statsskattedirektoratet er ikke bekendt med, at retningslinierne i ligningsrådets anvisning vedrørende mødediæter ikke følges af de stedlige ligningsmyndigheder.«

Det er ligningsrådet og statsskattedirektoratet, der som øverste ligningsmyndighed fastsætter retningslinier for ligningen og fører tilsyn med den, jfr. skattestyrelseslovens §§ 11 og 14, og jeg kan derfor henholde mig til statsskattedirektoratets udtalelse.

Spm. nr. 116

Til *ministeren for offentlige arbejder* (30/11 79) af:

Svend Heiselberg (V):

»Vil ministeren anmode postvæsenet om endnu en gang at overveje nedlæggelsen af en række mindre posthuse i Hurup-området i Thy?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen foregår der for tiden i post- og telegrafvæsenet overvejelser om at nedlægge nogle mindre posthuse i Sydthy, bl.

[Svend Heiselberg]

a. i Bedsted og Vestervig, for at samle postforretningerne i et posthus i Hurup. Det er et led i postvæsenets almindelige rationalisering. Men erfaringerne på dette område er som bekendt ikke gode andre steder i landet, hvor nedlægning af posthuse har medført ringere service for borgerne, samtidig med at besparelserne har været tvivlsomme. Også i tilfældet med sammenlægningerne i Sydthy er besparelserne efter det oplyste tvivlsomme, bl. a. fordi postbudene to gange daglig skal køre tomkørsel mellem det nye hovedposthus og deres private bopæl, der ligger i nærheden af de hidtidige posthuse i Vestervig og Bedsted. I øvrigt er det venstres opfattelse, at disse sammenlægninger må betragtes ud fra et samfundsøkonomisk hensyn, hvor erhvervslivets merudgifter som følge af serviceforringelsen ofte er betydelig større end de, måske endda tvivlsomme, besparelser, som post- og telegrafvæsenet angiver at opnå.

Besvarelse (10/12 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Som et led i postvæsenets bestræbelser for at begrænse udgifterne, hvor det kan ske uden væsentlige ulemper for kunderne, har post- og telegrafvæsenet igennem flere år arbejdet med planer om at centralisere omdelingen til Bedsted Thy og Vestervig, således at omdelingen sker fra posthuset i Hurup Thy. Det har hele tiden været planen, at der skulle opretholdes posthus i Bedsted Thy og Vestervig, hvor kunderne kan indlevere postforsendelser, for Bedsted Thys vedkommende fortsat varetaget af DSB på stationen. Der vil således ikke på grund af flytning af omdelingen til udgang fra Hurup og i forbindelse hermed ændring af postadressen generelt ske en forringelse af det postale serviceniveau i området.

Såfremt de planlagte ændringer af posthusforholdene i Sydthy ikke gennemføres, vil det blive nødvendigt at investere i forbedring af lokaleforholdene i såvel Bedsted Thy som Vestervig, idet faciliteterne for omdelingspersonalet er utilstrækkelige.

Jeg kan erklære mig enig i, at der specielt inden for den offentlige sektor må tages samfundsøkonomiske hensyn, og skal i den forbindelse pege på, at post- og telegrafvæsenet ligesom andre statslige instanser løbende må

være opmærksomt på mulighederne for, at udgifterne kan nedbringes.

Der er ikke truffet endelig beslutning om at gennemføre de planlagte ændringer, der stadig er under overvejelse i post- og telegrafvæsenet.

De i begrundelsen for spørgsmålet anførte synspunkter vil indgå i overvejelserne.

Spm. nr. 119

Til ministeren for offentlige arbejder (30/11 79) af:

Grove (KF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre postbesørgelsen i det storkøbenhavnske område?«

Begrundelse

Postkontorerne i Storkøbenhavn har atter dannet rammen om ulovlige arbejdsnedlæggelser, som rammer postbesørgelsen. For befolkningen og erhvervslivet er det utåleligt, hvis postgangen fortsat skal være uregelmæssig. Den tidligere trafikminister har i et svar til trafikudvalget lovet, at postgangen ville være normaliseret senest 1. november. Det må være ministerens opgave at sikre, at dette løfte indfries.

Besvarelse (10/12 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Jeg vil gerne bekræfte, at de seneste arbejdsnedlæggelser blandt ekstrabude ved nogle københavnske postkontorer har medført uregelmæssigheder i postbesørgelsen. Jeg vil også gerne understrege, at post- og telegrafvæsenet er helt klar over, at det har påført kunderne ulemper, og man beklager meget, at det trods iværksættelse af nødforanstaltninger ikke har været muligt at besørge hele posten rettidigt.

Den 29. november 1979 nedlagde 13 ekstrabude ved Brønshøj postkontor arbejdet i protest mod, at post- og telegrafvæsenet agtede at afskedige tillidsmanden for ekstrabudene ved postkontoret for arbejdsforsømmelse. Den 30. november 1979 nedlagde yderligere ca. 200 ekstrabude ved 9 postkontorer arbejdet.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Sagen om afskedigelsen af tillidsmanden blev i overensstemmelse med de mellem post- og telegrafvæsenet og Specialarbejderforbundet i Danmark aftalte bestemmelser om tillidsmandsinstitutionen rejst ved, at P & T over for SiD tilkendegav, at man fandt tillidsmandens forseelse så alvorlig, at man agtede at afskedige ham med et varsel på 4 måneder. Jeg vil gerne understrege, at post- og telegrafvæsenet ikke havde afskediget tillidsmanden, men alene indledt den procedure, der er aftalt med SiD for sådanne situationer.

Afskedigelsessagen blev behandlet på et mæglingmøde den 30. november 1979, hvor der mellem parterne blev opnået enighed om at give den pågældende endnu en mulighed for at bevare sin beskæftigelse i post- og telegrafvæsenet, og at sagen afsluttes med en alvorlig advarsel til ekstrabudet.

I det omfang lov om arbejdsretten giver mulighed herfor, vil arbejdsnedlæggelserne blive indbragt for arbejdsretten med krav om bod.

Det er mit og post- og telegrafvæsenets mål at få postbesørgelsen til at fungere sikkert og effektivt til enhver tid.

Spm. nr. 121

Til *justitsministeren* (30/11 79) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvor længe er det siden, bestyrelsen for Grevinde Danners Stiftelse har opfyldt fundatsens krav om at give fribolig til 42 kvinder?«

Begrundelse

I et svar til mig den 23. november i år meddelte justitsministeren, at der i Grevinde Danners Stiftelse pr. 1. oktober 1979 kun boede 4 – fire – kvinder, skønt det var forudsætningen, at der skulle være fribolig for 42 kvinder. Af svaret fremgik videre, at der i de sidste fem år kun havde boet en del – indtil halvdelen – af det antal kvinder, der var forudset ved stiftelsens oprettelse; derfor spørges nu om, hvor længe det er siden, stiftelsen fungerede som tænkt af giveren.

Besvarelse (11/12 79):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Stiftelsens ejendom i Gyldenløvesgade var fuldt optaget af beboere frem til 1972/73. Således var der pr. 1. marts 1972 registreret 45 beboere.

Efter dette tidspunkt blev det besluttet, at der ikke skulle annonceres efter nye beboere, dels fordi en hel del af bygningen efterhånden ikke var egnet til beboelse, dels fordi man ville søge bygningen solgt, idet der ikke var økonomisk grundlag for at fortsætte driften af ejendommen, endsiige for at gennemføre en ombygning og modernisering.

Spm. nr. 129

Til *minister Lise Østergaard* (5/12 79) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren oplyse, om det er tilfældet, som det meddeles i pressen, at der i u-lande af danske firmaer reklameres for og sælges modernælkserstatninger, og vil ministeren i bekræftende fald hindre dette salg?«

Begrundelse

Det forlyder, at danske firmaer sælger modernælkserstatninger til u-landene. Det kan betyde, at børnenes sundhedstilstand kommer i fare. I u-landene kan man ikke generelt honorere de hygiejniske krav, som det stiller at give mælk af flaske, og det kan i visse tilfælde forhindre, at den naturlige diegivning kommer i gang, eller bevirke, at den ophører. I enkeltstående tilfælde kan modernælkserstatning selvfølgelig, under de rigtige forhold, være livreddende.

Besvarelse (13/12 79):

Minister Lise Østergaard:

Problemerne omkring spædbørnsernæring specielt i den tredje verden har givet anledning til stigende bekymring. Underernæring af spædbørn i udviklingslandene kan have mange forskellige årsager, men den stigende brug af modernælkserstatninger har utvivlsomt øget problemerne. Såvel udviklingslandene som industrilandene har gennem de seneste år været opmærksomme på problemet, dets globale karakter og behovet for en løsning på globalt plan.

Et vigtigt skridt i retning af en international indsats for forbedret spædbørnsernæring blev taget med afholdelsen i oktober 1979 af et af WHO og UNICEF arrangeret møde om

[Minister Lise Østergaard]

spædbørnsernæring. Udenrigsministeriet var repræsenteret på mødet, ligesom der deltog repræsentanter for dansk mælkekonservesindustri. På mødet vedtoges dels en principerklæring om spædbørnsernæring, dels et sæt henstillinger, der er rettet såvel til offentlige myndigheder som til private, bl. a. den berørte industri. De fastslår som udgangspunkt, at amning er den naturlige og ideelle ernæringsmåde for spædbørn. Særlig vedrørende markedsføring og distribution af modernælkserstatninger og andre fødevarer beregnet for spædbørn fastslås det, at reklame eller andre former for salg fremstød gennem massemedier eller på andre måder direkte til mødre eller offentligheden i øvrigt ikke bør finde sted. Det blev desuden besluttet, at der skal udarbejdes en international kodeks for markedsføring af modernælkserstatninger.

Danmark støtter aktivt de internationale bestræbelser for at forbedre spædbørnsernæring, særlig i udviklingslande og især ved at fremme den naturlige brysternæring. Vi følger også nøje sagen om udarbejdelse af en kodeks for markedsføring, som skal medvirke til at sikre, at alle producenter af modernælkserstatninger verden over overholder de samme standarder.

Der finder en betydelig eksport sted fra Danmark af mælkeprodukter, herunder også i et vist omfang af modernælkserstatninger, til bl. a. udviklingslande. Udenrigsministeriet er bekendt med, at der inden vedtagelsen af ovennævnte henstillinger er blevet reklameret i udviklingslande for danske modernælkserstatninger.

Den danske regering ønsker ikke unødigt at hindre eksport af disse produkter, der under visse forhold kan være livreddende.

For så vidt angår dansk eksport kan i øvrigt oplyses, at De Danske Mejeriers Fællesorganisation har tilkendegivet, at man på baggrund af den senere tids debat omkring modernælkserstatninger har vedtaget ikke at medtage disse i fremtidige fælles kampagner og ikke at yde støtte til individuelle eksportørers salg fremstød for disse produkter.

Spm. nr. 130

Til forsvarsministeren (5/12 79) af:

Margrete Auken (SF):

»Hvilke forholdsregler vil ministeren tage for at forebygge miljøkatastrofer ved eventu-

elle flystyrt med F-16 fly medbringende stof-
fet hydrazin som brændstof?»

Begrundelse

Der henvises til artikel i dagbladet Information den 5. december 1979.

Besvarelse (14/12 79):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Brændstoffet hydrazin, som anvendes i F-16 flyets nødkraftanlæg, har visse giftige egenskaber. Der er derfor udarbejdet strenge sikkerhedsforskrifter for brug af stoffet. Således vil kun specielt uddannet personel få lov til at arbejde med væsken i forbindelse med udskiftning af hydrazintanke, reparation af eventuelle lækager eller i værste tilfælde ved et styrt. Det pågældende personel vil være beskyttet mod direkte kontakt med hydrazinen gennem anvendelse af gummidragter og åndedrætsværn.

Endvidere advares personellet mod akut risiko ved brug af indikatorer, som øjeblikkelig angiver tilstedeværelse af hydrazin.

Ved medicinske kontrolundersøgelser afvises særligt disponerede personer fra arbejdet med nødmotorerne, og ved jævnlige eller særligt påkrævede undersøgelser sikres muligt eksponerede mod akutte eller kroniske skader.

Endelig tilsikres, at alt øvrigt involveret personel på forhånd er fuldt fortroligt med alle risikofaktorer ved arbejdet med F-16 samt med forholdsregler (førstehjælp) ved eventuelle uheld.

Lageropbevaring af hydrazinen finder sted under forhold, der er godkendt af de lokale miljømyndigheder. Et eventuelt spild fra de specielle stålrumler opsamles gennem sikrede afløb i en afsondret tank.

Hydrazinen opbevares i flyet i en tank, der indeholder i alt 25 l. Tanken er konstrueret således, at den kan modstå særdeles store påvirkninger uden at blive ødelagt. Ved et havari, der sker ved lav flyvehastighed, har erfaringerne og forsøg således vist, at tanken forbliver intakt, hvorfor hydrazinspild ikke finder sted.

Ved et totalhavari vil der erfaringsmæssigt opstå brand, hvorved hydrazinen opbrændes totalt.

Skulle det alligevel ske, at hydrazintanken ødelægges, uden at hydrazinen forbrændes,

[Forsvarsministeren]

vil den ved nedslag i jorden blive iltet og uskadeliggjort eller ved nedslag i vand blive fortyndet og dernæst nedbrudt.

Inden det første danske fly ankommer til landet, vil politi, brandvæsen, luftfartsvæsenet m. fl. blive orienteret om, hvilke foranstaltninger der bør iværksættes i forbindelse med et eventuelt F-16 styrt.

Spm. nr. 131

Til forsvarsministeren (5/12 79) af:

Mølgaard (DR):

»Kan ministeren bekræfte udsagnene fra chefen for det kgl. hollandske militærakademi, general M. H. von Meyenfeldt, om, at de styrkeforholdsopgørelser, der ligger til grund for NATO-drøftelserne om eventuel anskaffelse af nye atomvåben i NATO (Pershing II og krydserraketter), holder en lang række vestlige våben helt eller delvis udenfor – herunder de franske a-våben, engelske a-ubåde, Poseidon-ubådene, F-111 fly – for at opnå et (forkert) facit, der kan tjene som argument for de nye våbens anskaffelse?«

Begrundelse

Man må vel antage, at den nævnte hollandske general – hans position taget i betragtning – ved, hvad han taler om i denne sag. Til gengæld forekommer hans udtalelser at røbe en katastrofal manipulationstilbøjelighed og forvriddning af kendsgerningerne for at fremme et for verdensfreden skæbnesvangert oprustningsmål.

Den hollandske militærleders udtalelser er fremkommet i et interview med ugebladet *Hervormd Nederland*. I et uddrag heraf, gengivet i dagbladet *Politiken* forleden, hedder

NATO

220 fly	}	170 F-111
		50 VULCAN

NATO råder altså for tiden kun over et beskedent antal landbaserede våben med en rækkevidde over 1.000 km i form af fly, som i øvrigt med rette må anses for mindre effektive, efterhånden som det sovjetiske luftforsvar udbygges.

det blandt andet: »Vi (NATO) vurderer vore egne magtmidler temmelig negativt, siger han. De franske a-våben holdes uden for regnestykket om den militære balance. De engelske atom-ubåde synes også mindre velegnede. Poseidon-ubådene får vi næppe heller gavn af. F-111 flyene er meget sårbare. Sådan fortsætter man et stykke tid, indtil der næsten intet er tilbage på den vestlige side. Så må der gøres noget. Argumenterne for de nye a-våben (Pershing II og krydserraketter) er for ensidigt baseret på vor egen bedømmelse af os selv. Jeg tror, en sovjetisk kommandant i høj grad må regne alle disse forsvarsmidler med, som vi vil holde udenfor.«

Ministerens kommentarer til generalens udtalelser udbedes, idet det forekommer afgørende, at en sådan afsløring af manipulation i debatten om de nye a-våben tillægges en afgørende vægt fra beslutningstagerside – og ikke mindst fra dansk side – når sagen om få dage kommer til afgørelse i NATO-ministerrådet.

Besvarelse (17/12 79):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Enhver opgørelse af styrkeforhold indebærer en række definitions-mæssige problemer – hvilke våbensystemer er sammenlignelige, og hvorledes afgrænses de enkelte kategorier?

Drøftelserne i NATO har drejet sig om de langtrækkende taktiske atomvåben (TNF) – dvs. våben med en rækkevidde på mere end 1.000 km; desuden har man valgt at koncentrere sig om landbaserede våben, idet den nye sovjetiske trussel mod Europa består af SS-20 missilet og Backfire-flyet, der begge er landbaserede våbensystemer. Styrkebalancen kommer herefter til at se omtrent sådan ud:

Warszawapagten

500 missiler 400 fly	}	50 SS-20
		450 SS-4/5
		50 BACKFIRE
		350 BADGER/BLINDER

Dette »øjebliksbillede« bør dog suppleres af tendenserne i udviklingen: de 50 Vulcan-fly vil være udfaset inden 1985, antallet af SS-20, der har 3 sprænghoveder, øges støt, og Backfire indføres med ca. 30 ny fly pr. år.

Det må således forudses, at der i 1985 på Warszawapagtside vil være placeret mindst

[Forsvarsministeren]

1650 »skudklare« sprænghoveder over for ca. 340 på NATO-siden, såfremt der ikke moderniseres eller Sovjetunionen indvilliger i at stoppe udplaceringen af nye våben.

Selv hvis man – som nogen vil – indregner de 400 Poseidon-sprænghoveder, der er til delt NATOs øverstbefalende i Europa, og som er omfattet af begrænsningerne i SALT II-aftalen, og de 64 britiske Polaris-missiler, er der stadig langt fra nogen balance. Det gælder så meget mere, som man da også må medregne de 30 missiler, der er installeret på de sovjetiske Golf-ubåde – hvoraf 18 missiler er placeret i Østersøen. På grund af ibrugtagning før 1965 og deres forholdsvis korte rækkevidde (ca. 1.200 km) anses de ikke for strategiske våben i SALT II.

Når ubådsbaserede missiler som regel ikke tælles med, er det, fordi de i princippet er strategiske våben. Hvis man ikke vil opretholde denne skillelinie, kunne man i og for sig inddrage et større antal amerikanske ubådsmissiler og måtte altså også betragte størstedelen af modpartens ubådsmissiler som potentielle våben mod mål i Europa.

På grund af sådanne våbens store sprængkraft og forholdsvis ringe præcision er de imidlertid mindre egnede til brug mod udvalgte militære mål, hvor skader på den civile befolkning ønskes undgået. Deres anvendelse på dette begrænsede niveau i en eventuel krig er derfor ikke troværdig, så meget mindre som ubådenes overlevelsessevne efter affyringen af f. eks. et enkelt missil vil være alvorligt forringet. Der må derfor antages at ville være en almindelig – og berettiget – uvilje over for brug af disse i princippet strategiske våben i en TNF-rolle.

Hvad endelig angår Frankrigs langtrækkende TNF, er det rigtigt, at de ikke indgår i balancen, fordi de ikke er en del af NATOs integrerede forsvar, selv om de efter omstændighederne formentlig vil blive anvendt til forsvaret af Europa som helhed. Det må dog tages i betragtning, at der er tale om en ret begrænset styrke, bestående af 82 missiler og 40 fly, som ydermere vil blive midlertidigt svækket i begyndelsen af 80'erne på grund af udskiftninger.

Under henvisning til det foranstående er der ingen grund til at mene, at der fra NATOs side har været tale om nogen manipulation med de tal, der indgår i betragtningerne over den langtrækkende TNF-balance.

Det skal tilføjes, at den hollandske general ikke i kraft af sin militære stilling har været impliceret i de hollandske overvejelser vedrørende TNF.

Spm. nr. 133

Til forsvarsministeren (5/12 79) af:

Bilgrav-Nielsen (RV):

»Hvilke sikkerhedsmæssige foranstaltninger såvel ved driften som i forbindelse med eventuel nedstyrtning har ministeren truffet i anledning af, at forsvarets F-16 fly anvender stoffet hydrazin som drivmiddel, og hvilke omkostninger er der forbundet med de eventuelle sikkerhedsmæssige foranstaltninger?«

Besvarelse (14/12 79):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Brændstoffet hydrazin, som anvendes i F-16 flyets nødkraftanlæg, har visse giftige egenskaber. Der er derfor udarbejdet strenge sikkerhedsforskrifter for brugen af stoffet. Således vil kun specielt uddannet personel få lov til at arbejde med væsken i forbindelse med udskiftning af hydrazintanke, reparation af eventuelle lækager eller i værste tilfælde ved et styrt. Det pågældende personel vil være beskyttet mod direkte kontakt med hydrazinen gennem anvendelse af gummidragter og åndedrætsværn.

Endvidere advares personellet mod akut risiko ved brug af indikatorer, som øjeblikkeligt angiver tilstedeværelse af hydrazin.

Ved medicinske kontrolundersøgelser afvises særligt disponerede personer fra arbejdet med nødmotorerne, og ved jævnlige eller særligt påkrævede undersøgelser sikres muligt eksponerede mod akutte eller kroniske skader.

Endelig tilsikres, at alt øvrigt involveret personel på forhånd er fuldt fortroligt med alle risikofaktorer ved arbejdet med F-16 samt med forholdsregler (førstehjælp) ved eventuelle uheld.

Lageropbevaring af hydrazinen finder sted under forhold, der er godkendt af de lokale miljømyndigheder. Et eventuelt spild fra de specielle stålromler opsamles gennem sikrede afløb i en afsondret tank.

Hydrazinen opbevares i flyet i en tank, der indeholder i alt 25 l. Tanken er konstrueret således, at den kan modstå særdeles store

[Forsvarsministeren]

påvirkninger uden at blive ødelagt. Ved et havari, der sker ved lav flyvehastighed, har erfaringerne og forsøg således vist, at tanken forbliver intakt, hvorfor hydrazinspild ikke finder sted.

Ved et totalhavari vil der erfaringsmæssigt opstå brand, hvorved hydrazinen opbrændes totalt.

Skulle det alligevel ske, at hydrazintanken ødelægges, uden at hydrazinen forbrændes, vil den ved nedslag i jorden blive iltet og uskadeliggjort eller ved nedslag i vand blive fortyndet og dernæst nedbrudt.

Inden det første danske fly ankommer til landet, vil politi, brandvæsen, luftfartsvæsenet m. fl. blive orienteret om, hvilke foranstaltninger der bør iværksættes i forbindelse med et eventuelt F-16 styrt.

De sikkerhedsmæssige foranstaltninger for hydrazin afviger ikke væsentligt fra andre forholdsregler, der i forvejen er etableret i forbindelse med operativ flyvning, som f. eks. brand- og redningstjeneste, lægeberedskab m. v.

Der er derfor ingen særlige omkostninger forbundet med de sikkerhedsmæssige foranstaltninger for hydrazin.

Spm. nr. 134

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (5/12 79) af:

Glistrup (FP):

»Hvor mange skatteyderpenge er i de sidste to år brugt til tilskud til allerede optagne film?«

Begrundelse

Det er en grov anstødelighed, at bankerotstaten bruger løs for at tvinge folk til mod deres vilje at betale til noget så sekundært og personsagsagtigt som film.

Forsvaret for, at det sker, plejer at være, at ellers fik man ikke film produceret. Vi, der ønsker sunde og gode trivselsvilkår for dansk kultur, ved imidlertid, at det såkaldte kulturministeriums virke først og fremmest går ud på at smide penge ud til støtteprojekter for de finkulturelle. Vi fik en ny bekræftelse herpå, da vi den 1. december 1979 på side 3 i Jyllands-Posten læste, at Bente Hansen, Ebbe Iversen og Henrik Juul Hansen har uddelt skatteyderpenge til film som Søren Kragh-Ja-

cobsens »Vil du se min smukke navle?« og Henning Carlsens »Hør, var der ikke en, som lo?«.

Sådanne sporadiske bladmeddelelser må føre til, at hele sandheden lægges frem om, hvor mange allerede udsendte film der rager til sig af filmstatspengene.

Besvarelse (11/12 79):

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Loven om film og biografer – lovbekendtgørelse nr. 517 af 22. september 1977 – bestemmer i § 11, stk. 2, nr. 7, at det danske filminstituts midler efter bestemmelse af instituttets bestyrelse kan anvendes til »hel eller delvis udligning af tab ved produktion af danske film og co-producerede film af kunstnerisk kvalitet«. Ifølge lovens § 14 administreres de midler, som instituttets bestyrelse stiller til rådighed for det nævnte formål, af en filmjury bestående af 3 filmkyndige medlemmer, der beskikkes for 2 år af kulturministeren efter indhentet udtalelse fra instituttets bestyrelse og repræsentantskab.

Med den omtalte hjemmel er der i de 2 seneste finansår under finanslovens § 21.7.03.52.04 hvert år afsat 800.000 kr. til tabsudligning. I 1978 fordeltes dette beløb på 6 film, i 1979 på 8 film.

Det er i øvrigt oplyst over for mig, at tabsudligningen, der i finansloven er opført under tilskud, ved bevillingen konverteres til lån, således at staten får den udbetalte tabsudligning tilbage, hvis filmen senere indspiller sine produktionsomkostninger.

Spm. nr. 135

Til *ministeren for Grønland* (5/12 79) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Hvornår regner ministeren med at tiden er moden til at udnytte kulminerne i Grønland?«

Begrundelse

Energiministeren udtalte til Politiken den 23. november 1979, at regeringen vil støtte de danske elværkers ønske om at gå ind for kulminedrift i Australien, Canada og Polen.

Atassut vil altid lede efter initiativer til at løse den hastigt voksende arbejdsløshed i Grønland, og ikke mindst ønsker vi at bruge

[Steenholdt]

landets egne energiressourcer i disse energifattige tider.

Besvarelse (12/12 79):

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Forekomster af kul kendes flere steder i Grønland, bl. a. i Nord- og Østgrønland samt i det centrale Vestgrønland, specielt på Nugssuaqhalvøen. Ingen af disse forekomster er under brydning.

Forekomsterne i Nord- og Østgrønland er på nuværende tidspunkt for lidt kendt til, at omfanget og lødigheden kan anslås, eller til, at der overhovedet kan foretages overvejelser i brydningsmæssig henseende. De pågældende områders geografiske beliggenhed og klimatiske forhold indebærer, at efterforsknings- og udnyttelsesaktiviteter vil være vanskelige og bekostelige, samt at udskibning af en eventuel produktion må anses for yderst problematisk.

Forekomsterne i Vestgrønland er bedre kendt. Således er de totale forekomster på Nugssuaqhalvøen ud fra de hidtil foreliggende oplysninger anslået til at udgøre mindst 100 mill. tons, hvoraf de mængder, som vil kunne udnyttes ved traditionelle brydningsmetoder, antagelig vil være af en størrelsesorden på ca. 20 mill. tons. Den geologiske og tekniske information om disse forekomster har dog hidtil været utilstrækkelig til at fastslå forekomsternes størrelse og brydningsmuligheder med en sådan nøjagtighed, at brydning kan overvejes.

Det geologiske kendskab til kulforekomsterne på Nugssuaq vil imidlertid nu blive væsentligt udbygget, idet der af energiministeriets midler til energiforskning er bevilget i alt 17,7 mill. kr. til et »projekt for undersøgelse af de vestgrønlandske kulreserver«. Undersøgelserne, som foretages af Grønlands geologiske undersøgelse, er påbegyndt i 1979 og forventes gennemført i årene 1979-82.

Undersøgelserne omfatter geologisk kortlægning og opmåling af kullagene i et område på Nugssuaqs sydkyst i Sarqaqdalen omfattende i alt 325 km². Undersøgelserne omfatter endvidere et boreprogram, der bl. a. skal belyse kvaliteten og udbredelsen af kullagene under jordens overflade, herunder specielt kullenes brændværdi.

Resultaterne af disse undersøgelser vil senere kunne danne grundlag for en langsigtet planlægning af de yderligere målrettede undersøgelser, som vil være nødvendige, før en egentlig vurdering af de tekniske og økonomiske muligheder for en udvinding af disse forekomster vil kunne foretages. Det må forventes, at en eventuel prøvebrydning sandsynligvis tidligst vil kunne iværksættes på et forsvarligt geologisk-teknisk grundlag om fem år, og at der herefter yderligere vil kunne hengå et antal år, før en eventuel minevirksomhed i større skala vil kunne iværksættes.

De danske elværker har vist nogen interesse for kulforekomsterne på Nugssuaq, men har efter gennemgang af de foreliggende oplysninger om forekomsterne hidtil vurderet udsigterne for på en teknisk og økonomisk forsvarlig måde at kunne udnytte disse forekomster i elproduktionen som værende så ringe, at man ikke har fundet grundlag for investeringer fra elværkerens side i et efterforskningsarbejde.

Elværkerne har på den anden side været indstillet på at deltage i en styregruppe under energiministeriet med henblik på at følge det nævnte geologiske undersøgelsesprogram.

En række af de samfundsøkonomiske konsekvenser af en eventuel kuludvinding ved Nugssuaq er i øvrigt blevet belyst i en netop udarbejdet rapport, som ventes udsendt i nær fremtid. Rapporten indeholder beregninger vedrørende en tænkt årlig kulproduktion på 2 mill. tons med henblik på eksport fra Grønland, men indeholder tillige beregninger vedrørende en tænkt årlig produktion på 100.000 tons kul til forbrug lokalt i Grønland.

Spm. nr. 140

Til *undervisningsministeren* (6/12 79) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren offentligt bekræfte, at folkeskoleloven ikke er til hinder for, at skoler uden for den egentlige undervisning afholder juleafslutning i en kirke med indlagt prædiken og salmesang, såfremt skolenævnet godkender det og forældrene orienteres om mulighederne for at fritage deres børn?«

Begrundelse

[Bertel Haarder]

Spørgsmålet stilles, fordi ministeriet i et uklart og uheldigt formuleret svar har skabt helt ubegrundet tvivl om spørgsmålet.

Svaret ønskes derfor fremsendt og offentliggjort så hurtigt som muligt i god tid før jul.

Besvarelse (14/12 79):

Undervisningsministeren (Dorte Bønnedsen):

Jeg har allerede flere gange svaret på spørgsmålet om skolernes juleafslutninger i kirken, nemlig dels i et skriftligt svar af 27. februar 1979 i anledning af et spørgsmål fra hr. Chr. Christensen og dels mundtligt i folketinget den 28. februar 1979 på et spørgsmål stillet af hr. Burgdorf.

I disse svar har jeg udtalt, at der intet er til hinder for, at en skole, hvis man lokalt ønsker det, kan gennemføre en juleafslutning i kirken, som har form af en egentlig gudstjeneste, når blot gudstjenesten afholdes uden for den egentlige skoletid. Samtidig har jeg tilføjet, at elevernes deltagelse i en juleafslutning i kirken må være frivillig.

Denne opfattelse har jeg i øvrigt gentaget i et brev af 20. april 1979 til spørgeren.

Mit skriftlige svar til hr. Chr. Christensen er herfra sendt til bl. a. Amtsskoleledere, Amtsskoleinspektørernes samråd, Amtskonsulenternes samråd, Skoleledere, Ledende skoleinspektørernes samråd og Danmarks skolelederforening, og svaret er optaget i et af de af Skolelederforeningen udgivne hæfter (nr. 2, 1979), som indeholder sagsafgørelser fra direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m. v.

Endelig har jeg i en artikel den 30. november 1979 i Kristeligt Dagblad nærmere redegjort for ministeriets opfattelse af spørgsmålet. Jeg mener herefter ikke, at yderligere offentliggørelse af undervisningsministeriets holdning til skolernes muligheder for at afholde juleafslutning i kirken skulle være påkrævet.

Spm. nr. 144

Til *energiministeren (7/12 79)* af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Mener ministeren, at bygning af et stort kraftværk ved Limfjorden øst for Ålborg, hvor muligheden for at udnytte spildvarmen ikke er til stede i nævneværdig grad, da om-

rådet grundet på nuværende kraftværk og bygning af Reno Nord vil være overforsynet med fjernvarme, står i et rimeligt forhold til handelsministerens energipolitiske redegørelse af marts 1979, afsnit om kraftværker, hvor det hedder, at »af hensyn til udnyttelsen af elværkernes overskudsvarme/kraftvarme forventes alle nye elværker i den kommende tid placeret således, at udnyttelsen rent faktisk kan finde sted?«

Begrundelse

Ifølge artikel i Aalborg Stiftstidende 7. december har Elsam og Nefo planer om bygning af et kæmpekraftværk, hvor en udnyttelse af spildvarmen er meget usikker. Samtidig er der alternative planer om mindre kraftværker i byområder, hvor spildvarmen kan udnyttes som fjernvarme.

Jeg erkender, at der skal være en overskudskapacitet, hvad angår elproduktion, men denne overskudskapacitet kan lige så godt ligge på små kraftværker, hvor udnyttelsesgraden for den brugte energikilde er næsten maksimal, modsat de meget store kraftværker.

Besvarelse (13/12 79):

Energiministeren (Poul Nielson):

Elselskaberne undersøger i øjeblikket mulighederne for en effektudbygning i Nordjylland.

I Elsams udvidelsesplan 1979 indgår et 600 MW udtagskraftvarmeværk (kraftvarmeværk), der tidligst kan sættes i drift i 1986.

Energistyrelsen har ikke på nuværende tidspunkt modtaget ansøgning om godkendelse af et kraftværk ved Limfjorden og kender således ingen detaljerede planer. Det er imidlertid klart, at en vurdering af mulighederne for at udnytte overskudsvarmen fra et nyt kraftværk ved Limfjorden vil indgå i overvejelserne for en eventuel godkendelse.

Hovedparten af den i dag leverede kraftvarme i Ålborg stammer fra en rent oliefyret kraftværksblok. Ud over dette forsynes Ålborgområdet fra ca. 15 oliefyrede fjernvarmecentraler.

Det vil således være ønskeligt, om kraftvarmeproduktionen blev udvidet med et kulfyret anlæg.

Energistyrelsen har henstillet til Elsam at fremme udbygningen af decentrale kraftvær-

[Energiministeren]

ker før etablering af et større værk ved Ålborg.

Spm. nr. 149

Til *socialministeren* (7/12 79) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren oplyse, hvad der er sket i sagen om plejeorlov med henblik på indførelse af plejeorlov for slægtninge til døende personer?«

Begrundelse

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af udvalg med henblik på indførelse af plejeorlov for slægtninge til døende personer sluttede med en beretning, i hvilken socialministeren oplyste, at det var hensigten at lade en kreds af sagkyndige se på problemerne omkring plejeorlov for at passe døende.

Socialministeren lovede dengang at gøre udvalget bekendt med, hvad der skete i sagen.

Besvarelse (12/12 79):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Socialministeriet afholdt den 21. september 1979 et endagsmøde, hvor en kreds af sagkyndige drøftede problemerne omkring en plejeorlovsordning.

Et udkast til referat fra mødet er sendt til mødedeltagerne til godkendelse. Når samtlige mødedeltageres bemærkninger eller godkendelse foreligger, vil referatet blive afgivet til socialudvalget. Dette forventes at kunne ske i løbet af kort tid, senest primo januar 1980.

Spm. nr. 154

Til *industriministeren* (7/12 79) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at man ifølge gældende lovgivning kan blive kunde i et forsikringsselskab uden at vide det?«

Begrundelse

Ifølge Børsen den 6. december d.å. sikrer lovgivningen ikke, at en forsikringstager informeres, således at han har mulighed for at undgå at blive kunde i et forsikringsselskab uden sit vidende.

Besvarelse (17/12 79):

Industriministeren (Erling Jensen):

Den konkrete overdragelse af en forsikringsbestand, der omtales af dagbladet Børsen for den 6. december 1979, er sket i fuld overensstemmelse med gældende lov, jfr. § 97 i lov om forsikringsvirksomhed.

Lovbestemmelsen i § 97 er indført for skadesforsikring i 1959 og var allerede før den tid gældende inden for livsforsikring. Reglen er i øvrigt nu gældende ret i hele EF. Såvel for livsforsikring som for skadesforsikring er formålet med denne bestemmelse at varetage forsikringstageres interesser, således at allerede indtrufne, men ikke afregnede skader kan dækkes, og således at forsikringstagerne i det likviderede selskab ikke pludselig finder sig i den situation, at de er uden forsikringsdækning.

Det fremgår af denne bestemmelses stk. 2, at der forud for overdragelser skal udsendes en meddelelse til alle forsikringstagerne. Forsikringstageren bliver altså ikke kunde i det nye forsikringsselskab, der overtager forsikringsbestanden, uden at en meddelelse herom er tilsendt vedkommende.

Dernæst skal forsikringsrådet i henhold til meddelelsen offentliggøre en redegørelse i Statstidende og i dagblade.

Bestemmelserne i § 97 er en hensigtsmæssig og rimelig regel. Den tilstræber at sikre, at et andet selskab overtager *samtlig* det likviderende selskabs forsikringer. Dette kunne ikke lade sig gøre uden bestemmelsen i stk. 5, hvorefter den enkelte forsikringstager er forpligtet over for det nye selskab på samme måde som over for det likviderende. Uden denne regel ville det overtagende selskab mangle tilskyndelse til at indgå aftalen og påtage sig de forpligtelser, som fulgte med aftalen, nemlig at betale de ikke afregnede erstatninger. Jeg vil fremhæve, at aftalen om overdragelse af forsikringsbestanden indgås med forsikringsrådet, der er statens tilsyn med forsikringsselskaberne, efter en procedure, der giver alle mulighed for at gøre sig bekendt med forsikringsrådets redegørelse og inden en fastsat frist på mindst én måned at meddele forsikringsrådet, såfremt de ikke ønsker overdragelsen iværksat. I den sag, som har givet anledning til spørgsmålet, kunne forsikringstagerne protestere mod forsikringsrådets redegørelse af 30. august 1979

[Industriministeren]

indtil den 1. november. Her er fristen således sat til 2 måneder.

Den frist fra den 30. august til den 16. september 1979, der omtales i artiklen, er fristen for en individuel opsigelsesret, som forsikringstageren ikke har krav på ifølge loven, men som forsikringsrådet fik indsat i aftalen om overdragelse af forsikringerne til det nye selskab.

Forsikringstageren kan selvsagt med sædvanligt varsel hæve aftalen også efter overførslen til det ny selskab.

Spm. nr. 160

Til *ministeren for skatter og afgifter* (12/12 79) af:

Glistrup (FP):

»Hvordan er det foreneligt med ligningslovens § 9 C, at ministerbilkørsel mellem arbejde og hjem af myndighederne anses for skattefri?«

Begrundelse

Den 7. marts 1979 oplyste ministeren for skatter og afgifter, at »de særlige arbejdsvilkår, ministrene virker under«, bevirker, at en ministers kørsel med tjenestebil mellem bolig og ministerium anses for skattefri.

Dette er så ganske klart i strid med ligningsloven – nu lovbekendtgørelse fra ministeriet for skatter og afgifter nr. 399 af 11. september 1979 – § 9 C, som naturligvis også gælder for ministre, og som ikke levner myndighederne nogen som helst mulighed for at bestemme, at myndighedernes særlige favoritter skal behandles mere lemfældigt end andre skatteydere.

Siden 7. marts 1979 er der jo sket det, at landet har fået en ny minister for skatter og afgifter, der forhåbentlig ser mere retsindigt end hans forgænger på, at landets borgere skal behandles ens, så toppolitikere fra gammelpartierne ikke opnår nogen som helst bedre behandling af skattevæsenet, end hvad der følger af den skattelov, der gælder for alle andre. Derfor rejses spørgsmålet på ny i håb om, at ministerskiftet også har betydet, at ministre nu kommer ind under samme skattevilkår – også på det her omhandlede felt – som lovgivningsmagten har fastsat for alle andre.

Besvarelse (14/12 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Som svar på et lignende spørgsmål bekræftede den tidligere minister for skatter og afgifter, at der er mange års praksis for, at en ministers kørsel med tjenestebilen mellem bolig og ministerium eller de mange andre steder, en minister udfører sin gerning, betragtes som tjenstlig kørsel, og at ministeren derfor ikke skal medregne nogen værdi af denne kørsel til sin skattepligtige indkomst.

Denne mangeårige praksis fandt ministeren rimeligt begrundet i de særlige arbejdsvilkår, ministrene virker under. Der var ikke tale om nye regler, og ministeren syntes derfor heller ikke, at de kunne give rimelig anledning til, at man på daværende tidspunkt drøftede den skattemæssige behandling af befordringsudgifter.

Jeg kan for mit vedkommende tilslutte mig den tidligere ministers bemærkninger, og jeg finder heller ikke grund til på nuværende tidspunkt at foreslå ændringer i denne langvarige praksis.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (Investeringsforeninger).

(Lovforslag nr. L 51. Fremsat 4/12 79. Første behandling 7/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Gammelgaard (KF):

Hvis landets alvorlige økonomiske problemer skal klares, er det nødvendigt, at den private opsparing og investeringerne forøges. Efterhånden er det imidlertid umuligt at få